

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENE

Cene inseratov:

Enostolpna petlinna vrsta
mali oglasi po Din 1'50 in
Din 2—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3— in 4—,
oglasil v uredniškem delu
vrstica po Din 6—.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.
Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis
se ne vračajo; neizbrana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnitva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Svobodne volitve.

Takozvana JDS v Sloveniji skuša ustvarjati zase razpoloženje v javnosti s tem, da se sklicuje na »široke mase ljudstva«, ki da so se »naveličale avtonomizma, federalizma, separatizma itd.« in si želijo mirnega in stvarnega dela na gospodarskem in socialnem polju, kakor ga razume edinole Žerjav. Človek bi mislil, da bodo zato gospodje iz ljubljanske kazine odločitev o smernicah naše državne politike mirno prepustili svobodni volji ljudstva, ki se ima uveljaviti ob volitvah. Dejansko pa vidimo ravno nasprotno, kar postavlja temeljito na laž naše hlapce velesrbskega režima.

Mi vidimo, kako P.-P. troši ogromne vsote državnega denarja za volivni fond centralističnih strank. Denar, ki bi se moral uporabiti za armado, za ceste, za izboljšanje položaja uradništva, invalidov in vpokojencev, daje vlada na razpolago Lazi Markoviću za podkupovanje volivcev in bogate honorarje uradnim osebam, ki bodo »ršile ob volitvah nezakonitosti. Ministri P.-P. režima kličejo velike župane v Belgrad, da jim dajo posebna navodila za volitve. Čemu rabijo veliki župani taka navodila? Veliki župani imajo itak popolno in natančno navodilo, to je volivni zakon, po katerem se imajo vestno ravnati. Teh navodil jim ni treba še ponavljati ali pa posebej zabijevati. Ako se jim dajejo še kakšna posebna navodila, potem se to ne pravi nič drugega, kakor da se jim nalaga dolžnost, da ob volitvah kršijo zakon, pospešujejo volivna nasilja, odreja uradne goljufije in ščitijo goljufije režimskih strank. Minister za pravosodje pa pripravlja sodnijsko preganjanje poslancev proticentralističnih strank, da bi onemogočil njihovo poseganje v volivno borbo. Nameravano je kršenje svobode shajanja in govora, oborožujejo se teroristične bande in dajejo instrukcije, kako naj bi se proticentralistični volivci z ogroževanjem njihovih oseb in imetja odvrčali od volitev. V Sloveniji se je že začelo z vplivanjem višje oblasti na županstva, da bi pomagala pri volivnih goljufijah. Eksekutivne oblasti pri nas sploh ni več, ampak vodi agende države tajništvo JDS. V Črnigori, Bosni in Hercegovini se že vršijo dejanska nasilstva nad muslimanskim prebivalstvom, kaj pa še bo v Makedoniji, si lahko mislimo.

Iz tega se razvidi, kako se stranke velesrbske hegemonije zamenjajo na razpoloženje ljudstva. Radikali in »samostalni« demokrati dobro vedo, da jih ljudstvo sovraži in da bi sramotno izgini iz političnega površja Jugoslavije, ako bi volitve bile zares svobodne. P.-P. režim dobro ve, da ljudstvo od njega ne pričakuje nobenega dela na gospodarskem in socialnem polju razen praznega državnih blagin in bogatenja belgrajske čaršije. Korupcionisti dobro vedo, da bi jih ljudstvo tiralo na sodno klop in jim oblekle arestantske jopice, ako bi se jim ne posrečilo z najhujšimi nasilji ostati na oblasti. Zato mobilizirajo zdaj milijone, velike župane, orožništvo, policijo, hajduke, fašiste, biriče, denar in orožje, sleparstvo in nasilje, da bi se februarja meseca ne strmoglavila velesrbska strahovlada. To je najočitnejši dokaz, da ta režim nima nobenega zaupanja v ljudstvo, da je on proti ljudstvu in ljudstvo proti njemu, da ga drži le tiranija.

Toda samozavest ljudstva, njegova odločna volja, da si pripori politično samostojnost in stré v prah samovlado nasilnikov, bo zmagala!

NAPETO RAZMERJE MED RUSIJO IN ROMUNIJO.

Moskva, 27. novembra. (Izv.) Ruska sovjetska vlada je nedavno ustanovila novo moldavsko avtonomno republiko. Ta ustanovitev nove samostojne republike na romunski meji je plod napetega razmerja med Romunijo in Rusijo. Za glavno mesto nove sovjetske republike so določili mesto Baltu.

TRGOVSKA POGODBA MED ANGLIJO IN NEMCIJO.

London, 27. novembra. (Izv.) Nemško-angleška trgovska pogajanja potekajo ugodno in bodo ta teden končana.

Rekonstrukcija vlade izvršena.**VLADA ŠTEJE 21 MINISTROV IN 5 DRŽAVNIH PODTAJNIKOV.**

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Vprašanje o razširjenju in izpopolnitvi P.-P. vlade je končno rešeno. Danes popoldne je kralj podpisal ukaz o rekonstrukciji in izpopolnitvi vlade.

S tem ukazom so postavljeni: Za ministra za trgovino in industrijo dr. Gjuro Šurmin, za ministra brez portfelja dr. Mate Drinković, za ministra za agrarno reformo dr. H. Krizman, za ministra za izenačenje zakonov dr. Milan Srškić; dosedanjí minister za izenačenje zakonov dr. Marko Gjuričić je imenovan za ministra za socialno politiko, dosedanjí minister za trgovino in industrijo dr. Prvislav Grisogono za ministra brez portfelja.

Za drž. podtajnika v ministrstvu za agrarno reformo je imenovan dr. Miloš Ivković, belgrajski zdravnik in radikalni poslanec za Osjek; za držav. podtajnika v notranjem ministrstvu Ranko Trifunović, Pašićev ljubljeneec in specialist za južno-srbske zadeve. Režim narodne sramote je s tem popoln.

Z imenovanjem dr. Šurmina in dr. Drinkovića se je odpravilo Agromereturju, da ni edini od izdajalcev svojega naroda, kajti odslej morata z njim to nečedno in plačano vlogo deliti oba omenjena. Kajti drugega njun vstop v vlado ne more pomeniti in Pribečevićeva »Reč« zmagoslavno javlja, da sta »ugledna« hrvatska politika pristala na politiko Pašić-Pribečevićeva režima. To z drugimi besedami znači, da pristajata na pregajanje svojega naroda in da sta si s tem sama določila vlogo efijaltstva in renegatstva.

Nobena še tako lepa izjava ne more olajšati tega sramotnega koraka. storjenega iz kratkotrajne častihlepnosti in koristoljublja. Njuna vloga je tem sramotnejša, ker bosta s sodelovanjem pokrivala vse preganjanje in ves terorizem, ki ga je ta vlada že izvršila in ga bo za bodoče še več pripravila proti Slovincem in Hrvatom. Obenem sta si s tem zadala poslednji udarec v njuni žalostni in klaverni politični karieri. Oba generala brez pristašev že dosedaj nista nič pomenila in nimata niti enega pristaša.

Dr. Šurmin bo moral zapustiti javno delovanje, dr. Drinković pa se je na znani način z misteriozno brzojavko prikopal do mandata, ki ga nikdar več ne bo dobil. Kajti gotovo je, da ga ni med Hrvati, ki bi oddal velikosrbskemu plačanemu hlapcu svoj glas, kakor ga med poštenimi Slovinci.

Brezupen položaj invalidov.**FINANČNI MINISTER ODKLONIL ZAHTEVE INVALIDOV. DVOJNA MERA TUDI TUKAJ.**

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Predsednik invalidskega združenja je obiskal finančnega ministra in mu izročil spomenico invalidov, v kateri so razložili vse zahteve, ki se nanašajo na izboljšanje invalidskega stanja. Dr. Stojadinović je izjavil, da invalidom ne more izplačati dolžne invalidnine, češ da vlada nima potrebnih kreditov. Ta odgovor je karakterističen v času, ko vlada meče na milijarde za podkupova-

Davidović v Sarajevu.

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Jutri se vrne v Belgrad Ljuba Davidović iz Sarajeva. O njegovem bivanju v Bosni javljajo:

V sredo je Davidović dospel v Sarajevo, kjer ga je pričakal mestni odbor demokratske stranke in veliko število občinstva. Popoldne je imel shod zaupnikov. Zvečer pa je bila ponovna seja zaupnikov v hotelu »Central«, v dvorani, ki pa je bila premajhna in je moralo mnogo ljudi čakati pred vrati. Davidović je imel lep govor, v katerem je na kratko očrtal poslednjo krizo, kakor tudi potrebo po sporazumu med Srbi, Hrvati in Slovenci. Davidovićev govor je imel najgloblji vtis na poslušalce in je bil pogosto prekinjen z odobravanjem. Edino kakih deset Srbovcev je pričelo za Davidovićevim govorom kričati: »Živio Pašić! in izzivati prisotne.

ci ni, ki bi se upal glasovati za prodane izdajalske duše.

Imenovanje dr. Srškića pa daje vladi na zunaj pravilno obiležje, ker je Srškić eden izmed ministrov, ki so obtoženi radi korupcije. Sploh je znano, da je Srškić kot minister za šume in rude zlasti zactopal program Markovičev, kakor je tudi jasno, da je v tem dobičkanosnem poslu v svojem resoru dobil najboljšega naslednika v osebi Agromereturja. Slično je imenovanje dr. Krizmana, ki je edini od Pribečevićevih ljudi bil toliko odkritosrčen, da je vstopil v radikalno stranko, četudi je bil Pribečević proti njemu, češ da je izdal jugoslavenski program. Zato znači Krizmanovo imenovanje poper za Pribečevića in njegovo jugoslavinstvo, o katerem je znano, da je enako največjemu velesrbsstvu.

Dr. Ivković ne znači veliko, za Ranka Trifunovića pa smo že dejali, da je znan specialist za južno Srbijo in je gotovo, da bo kot star »specialac« vestno izvrševal svojo vlogo v Makedoniji, da ostane ta zvesta velikosrbski ideji radikalne stranke. Vlada je torej izpopolnjena, četudi so slovenski radikali in dr. Šusteršić ostali na cedilu. Razširjena je baza za sporazum, kakor je bilo izraženo v želji krone, ko se je zahtevala ostavka vlade narodnega sporazuma, pravičnosti in borbe proti korupciji. Razširjenje kabineta pa se je Pašiću posrečilo s starimi priljubljenimi metodami. Kajti v vladi sedijo ljudje, ki so po rojstvu Slovenci in Hrvati, po svoji duši in delovanju pa velesrbi. Pa tudi sicer je ta baza za sporazum dovolj široka, kajti krvavi režim šteje sedaj nič manj in nič več, kakor 21 komisarjev. 21 ministrov in 5 državnih podtajnikov, skupno torej 26 komisarjev, kajti državni podtajniki so v činu ministrov in vsak ima svoj avtomobil in prejemata ministrsko plačo.

Oni, ki so želeli in zahtevali razširiti bazo za sporazum, so torej lahko zadovoljni in lahko mirno spijo do 8. februarja, ko bo slovensko, hrvatsko in srbsko ljudstvo to bazo skrčilo na potrebno število resničnih ljudskih zastopnikov in mogočno manifestiralo svojo neomajno voljo za pravi in iskreni sporazum, za poštenje, pravičnost in popolno suvereniteto ljudske volje.

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Danes popoldne je bil Pašić v avdienci pri kralju in predložil v podpis ukaz o rekonstrukciji in izpopolnitvi vlade. Novi ministri bodo prisegli jutri ob 12. uri.

nje volitev. Tudi se misli, da vladni sklep o nujni pomoči invalidom ne bo izpolnjen in da ga je smatrati kot trik sedanje vlade. Razdalo se bo nekaj po Srbiji, na prečanske invalide pa se pri tem ne bo mislilo. Kakor so bili dosedaj prečanske invalide od velesrbske Pašićeve vlade vedno smatrani za neenake srbskim invalidom, tako se namerava to neenakost pokazati tudi pri tej priliki.

Njim je pomagala policija, vendar kljub temu niso uspeli v svoji žalostni vlogi, ker prisotni so jih skupno s policijo in policijskimi agenti vrgli iz dvorane. Po teh dogodkih je prišla žandarmerija z nasajenimi bajonetmi in je hotela s silo preprečiti zborovanje. Končno je prišel ravnatelj sarajevske policije in zadržal žandarmerijo od takega postopanja. Po tem se je zborovanje, ki bi moglo imeti krvave rezultate, mirno izvršilo.

Sporazum opozicije v južni Srbiji in Dalmaciji.

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Po poročilih iz južne Srbije se v vseh okrajih dela za sporazumen nastop opozicijskih strank. V mnogih okrajih sporazumno pristopajo zemljoradniki in republikanci. Vse stran-

ke tega bloka zadržujejo svoje programe in se združujejo, da imajo večji uspeh v tej odločilni borbi med nositelji režima in ljudmi, ki so za ljudsko suvereniteto. Istotako javljajo iz Hrvatske in Dalmacije, da bodo tam vse opozicijske stranke z izjemo Radića nastopile sporazumno. Edini Radić kvari in s tem indirektno podpira sedanji krvavi režim.

Ljuba Jovanović o imuniteti poslancev.

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Nocoj je predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović izdal obširno poročilo, v katerem priobčuje svoje mišljenje glede vprašanja, ali imajo poslanci razpuščene skupščine še imuniteto ali ne. Jovanović obširno tolmači, kako je v drugih državah. Pravi, da je bilo v Srbiji to vprašanje popolnoma jasno in da so poslanci tudi razpuščene skupščine uživali imuniteto. Nato Jovanović polemizira z dr. Mačkom in govori o slučaju dr. Pernarja, češ da se je ta obnašal na način, ki ni dostojen za poslanca. K vprašanju samemu pa ne zavzame točno odrejenega stališča in pravi, da v novih zakonih in v ustavi sedanje države to vprašanje ni točno rešeno. Zato se on ne bo vmešaval v odločitve sodišč, dokler se to vprašanje s posebnim zakonom ne bo rešilo. Skrbel bo pa redno, da se pravice poslancev čuvajo, in bo vedno nastopal proti temu, da bi se policijske in politične oblasti vmešavale v takih zadevah.

VOLIVNO GIBANJE V STRANKI DR. SPAHA.

Sarajevo, 27. nov. (Izv.) Jugoslovanska muslimanska organizacija je sklicala svojo glavno sejo za 10. dec. v Sarajevo. Na tej seji bodo določili kandidatne liste za vse okraje. Na skupščini so sprejeli poseben volivni proglas. Kakor se čuje, bo dr. Spahina stranka nastopila pri sedanjih volitvah tudi v Sandžaku.

PRIBEČEVIĆEVO PREGANJANJE PROSVETE NA HRVATSKEM.

Zagreb, 27. nov. (Izv.) Današnji popoldanski listi prinašajo vest, da je minister za prosveto Pribečević izdal podrejenim organom naredbo, da se mora takoj nadaljevati s tisto prosvetno politiko, katero je ukinil dr. Korošec. Mnogi učitelji so premeščeni radi interesa volivne akcije Pribečevića in Wilderja. Vsa važna mesta dobivajo Srbi in samostojni demokratje, Hrvatje pridejo na najslabša mesta. Popoldne se je razširila vest, da bo upokojitvi univ. prof. dr. Bazale sledila tudi upokojitev rektorja univerze dr. Polića in profesorja na bogoslovni fakulteti dr. Barca. Vseučiliščniki vseh strank pripravljajo za prihodnjo nedeljo protestno zborovanje.

POSVEČENJE BELGRAJSKEGA NADŠKOFA.

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Jutri ob 11 bo prisegel v kraljeve roke novi belgrajski nadškof dr. Rodić. Njegova posvetitev pa bo 7. decembra in sicer jo bo izvršil papeški nuncij Pelegrinetti. Asistirala bosta nadškof djakovački dr. Akšamović in škof Garić iz Banjaluke. Dosedaj so prijavili udeležbo tudi zagrebški nadškof dr. Bauer, mostarski škof Mišić, apostolski administrator v Subotici Budanović.

IZDAJSTVO PRI RAZMEJITVENI KOMISIJI.

Belgrad, 27. nov. (Izv.) O izdajstvu, ki se je nemoteno izvrševalo pri razmejitvi na italijansko-jugoslovanski meji, smo že poročali. Danes je z ozirom na odredbo, da se preneha z nadaljnjim prodajanjem naše lepe zemlje, dopotoval v Belgrad načelnik razmejitvene komisije Drašković in obiskal zunanjega ministra, pri katerem se je zelo dolgo zadržal in mu poročal o vseh podrobnostih. Jasno je, da se podrobnosti o tej aferi ne bodo poročale, kar pa po našem mišljenju ni prav. V interesu države in njenega ugleda bi bilo potrebno, da se krivci takoj javno žigosajo in da prejmejo poleg zaslužene kazni tudi zasluženo preziranje celokupne jugoslovanske javnosti.

Zanimivo bi bilo vedeti, ali je udeležen samo javljeni major ali je še kdo drugi. Nerazumljivo je namreč, da bi pri tako

številno-članski komisiji imel samo eden član in to ne ravno eden od najodgovornejših toliko moč, da bi se po njegovem izdajstvu vse izvršilo. Škoda, ki smo jo do sedaj Slovenci pretrpeli, je vsekakor tako velika, da ni dvoma, da so morali biti udeleženi pri tem še druge osebe in zato zamevamo najostrejšo preiskavo.

NOVE ŽELEZNIŠKE NESREČE.

Belgrad, 27. nov. (Izv.) Listi poročajo o novih dveh železniških nesrečah in sicer o železniški nesreči pri Sv. Ivanu, pri čemer je bilo tudi več človeških žrtev, nekaj pa težko ranjenih. Pri drugi nesreči pri Velesu pa ni bil ranjen nihče, pač pa je povzročena velika materialna škoda.

Italija.

ZBORNICA RAZVELJAVILA MANDAT KOMUNISTA GIORGIA.

Rim, 27. nov. (Izv.) Včeraj je parlamentarna večina na predlog volivnega odbora razveljavila mandat komunističnega poslanca Giorgija, ker je bil le-ta kaznovan zaradi skrivanja na nekem uboju in radi hujškanja na požig. Na njegovo mesto pride naslednji kandidat iz komunistične liste. — Nato je zbornica nadaljevala razpravo o proračunu ministrstva za narodno gospodarstvo in ga v tajnem glasovanju odobrila z 238 proti 9 glasovom.

SENAT IN VLADA.

Rim, 27. nov. (Izv.) Senatski krogi so zelo vznevoljeni zaradi pisanja Mussolini-jevega glasila »Popolo d'Italia« povodom nepotrditve treh novopredlaganih senatorjev. List je opozarjal senat, naj ne pozabi, da ima pravico do imenovanja senatorjev edinole kralj in da naj bo senat bolj hvaležen ministrskemu predsedniku Mussoliniju, da je obnovil veljavo senata. V poučenih krogih zatrjujejo, da bo glasovanje o vladni zaupnici v senatu izpadlo znatno slabše nego je v poslanski zbornici.

MIREN POTEK PROTESTNEGA ŠTRAJKA V LOMBARDIJI.

Milan, 27. novembra. (Izv.) Za včeraj napovedani protestni štrajk lombardskih kovinarjev se je izvršil v celem obsegu in ob popolni disciplini delavstva. Bilo ni nikjer nikakih izgrediv. Oblast se ni vmešavala, ravnotako ne fašisti.

KONGRES FAŠISTOVSKIH SINDIKATOV.

Rim, 27. nov. (Izv.) Zadnje dni je zboroval v Rimu kongres fašistovskih sindikatov. Izrekel se je med drugim za to, da delavstvo v boju za svoje pravice poseže tudi po štrajku, ki pa mora biti omejen le na skupine, proti katerim je naperjen. Država more prospeti le temeljem socialne in narodne pravičnosti. Posl. Cucini je v svojem govoru naglasil, da je treba dvigniti življenske pogoje italijanskih ljudskih mas in da mora večji del dobičkov industrijskih podjetij pripadati delavstvu, ki s svojimi rokami ustvarjajo bogastvo.

Dogodki v Egiptu.

Zeneva, 27. novembra. (Izv.) Egiptovski parlament je brzojavno poslal generalnemu tajnistvu Društva narodov na vse parlamente in člane Društva narodov na-

slovljen protest proti angleškemu nasilju v Egiptu. Protest sklepa s sledečimi besedami: »Egiptovska zbornica odločno protestira proti nesmiselnemu in neopravičenemu postopanju Anglije. To je imperialem, ki se ne strinja z duhom današnjega časa. Egiptovski parlament protestira proti temu nasilju, zagrešenim nad miroljubnim egiptovskim narodom in prosi Društvo narodov za pomoč.« — Generalni tajnik Društva narodov Sir Drummond je izjavil, da protesta ne bo predložil Društvu narodov. Predložili pa bodo omenjeni protest svetu Društva narodov v informativne svrhe.

London, 27. novembra. (Izv.) »Times« poročajo iz Kaire, da teko pogajanja med lordom Almeyjem in novim egiptovskim ministrskim predsednikom zelo ugodno. Sporazum utegne biti dosežen že v 24 urah.

London, 27. novembra. (Izv.) Iz Kaire poročajo, da je danes korakala skozi mesto cela brigada angleških vojakov v polni bojni opremi.

Chartum, 27. novembra. (Izv.) Domače egiptovske čete zapuščajo Sudan. Do konca tega meseca bodo vse egiptovske čete odšle iz Sudana.

Kairo, 27. novembra. (Izv.) Na pritisk angleške vlade so oblasti zaprle veliko število odličnih nacionalističnih voditeljev. Egiptovski poslanik v Rimu je odklonil ponujano mu mesto egiptovskega vnanjega ministra.

NAPETOST MED ANGLIJO IN RUSIJO.

Moskva, 27. novembra. (Izv.) O razmerju med Anglijo in Rusijo je napisal Rakovskij v »Izvestijh« dne 23. novembra dolg članek, kjer pravi, da ne verjame na obnovev pogajanj med Anglijo in Rusijo. Rusija je šla že pri zadnjih pogajanjih do skrajnosti.

ROMUNSKI IZJEMNI ZAKON.

Bukarešta, 27. novembra. (Izv.) Romunska vlada je predložila parlamentu zakon o pobijanju boljševizma. Po tem zakonu ne bi sodila komunistov več porota, ampak redna sodišča. Zakon določa za komuniste silno stroge kazni.

ZINOVJEVO PISMO.

London, 27. novembra. (Izv.) »Daily Herald« poroča, da so se zastopniki angleških strokovnih organizacij, ki so bili v Moskvi, prepričali, da je Zinovjevo pismo izmišljeno.

CHAMBERLAIN V PARIZU.

London, 27. novembra. (Izv.) Angleški minister za vnanje zadeve Chamberlain pride 4. decembra v Pariz, kjer se 5. decembra sestane s Herriotom. V Rim pride Chamberlain 6. decembra.

VELIKI MANEVRI AMERISKE MORARICE.

London, 27. novembra. (Izv.) »Morning Post« poroča iz Newyorka, da se bodo vršile poleti velike vaje ameriškega brodivja v Tihem oceanu. Vaj se udeleži 12 največjih ameriških ladij.

Priloga se specialna trgovina za

otroške oblečke in plaščke

M. KRISTOFIČ-BUČAR, Ljubljana, Stari trg 9.

Iz zunanje politike.

* Čehoslovaška in sovjetska Rusija. Iz Prage poročajo, da je stopilo vprašanje »de jure« priznanja sovjetske Rusije s strani češkoslovaške republike v nov štadij. Minister vnanjih zadev dr. Beneš je imel v klubu narodnih socialistov govor, v katerem je obširno razpravljalo o tem vprašanju. Minister dr. Beneš bo nastopil tudi v drugih parlamentarnih klubih in pojasnjeval stališče češke vlade do Rusije. Na ta način upa doseči v tem vprašanju kompromis med zelo si nasprotujočimi nagoni raznih strank glede priznanja Rusije. Najbolj nasprotujejo priznanju narodni demokratje, ki stoje tozadevno popolnoma pod vplivom dr. Kramarja, ki je odločen nasprotnik kakršnekoli zveze z Rusijo.

* Ruske pravice na Lednem oceanu. Čičerin je poslal vsem tujim vladam okoličnico, v kateri poudarja pravice SSSR na otoke, ki ležijo severno od Sibirije v Lednem oceanu. Nekatere države oz. posamezni tuji si zdaj lastijo te pravice. Sovjetska vlada se sklicuje na tozadevno izjavo carske vlade iz oktobra 1916 in zatrjuje, da bo branila svojo suvereniteto. Severni otoki pridobivajo na pomenu kot postojanke velike zračne proge Paris—Amerika, ki bo krajšala 3—4 krat čas, ki se potrebuje zdaj za potovanje na morju.

Politične vesti.

+ Reklamacijsko postopanje liberalnega župana. Ljubljanska liberalna dnevnik sta se te dni vsajala nad župani, pristaši SLS, ki niso hoteli dati uradnega potrdila o šestmesečnem bivanju v občini neznanim orjuncem. A mi lahko postrežemo »Jutru« in »Narodu« z imenom zagrozenega liberalnega župana, ki je naročnik »Jutra« in »Kmetijskega lista«, ki je zares »renitenten«. To je Florijan Pohar, pd. Maček, in je župan v obč. Mošnje na Gorenjskem. Ta župan je izvajal v reklamacijski dobi naravnost kaznivo renitentnost proti pristašem SLS. Ni hotel izdati uradnega potrdila volivnim upravičencem, ki so mu bili osebno znani, da, celo takim ni hotel dati, ki so mu bili pravilno javljeni. Njegov tipični izgovor je bil vedno: je nepoznan. Stranke so imele veliko potov, da so si izsilile od tega liberalnega župana potrebne listine. Mi smo napisali te vrste, da doprinesemo nov dokaz, da naši liberalci samo tam vpijejo o renitentnosti in krivici, kjer niso na oblasti. A kjer imajo oblast v rokah, pa izvajajo najhujši in najsirovejši teror. Smo radovedni, kaj bo rekel starina »Narod« o tej renitentnosti.

+ So že skupaj! Belgrajska »Pravda« poroča med dnevnimi vestmi: »Bivši minister za trgovino g. dr. Albert Kramer je obiskal včeraj dopoldne ministra za pravosodje dr. Lukiniča v njegovem kabinetu. G. dr. Kramer se je z ministrom za pravosodje dolgo razgovarjal o gotovih vprašanjih, ki stoje v zvezi z volivno borbo, zlasti pa o političnih razmerah na Hrvaškem in v Sloveniji.« — Mogoče nam bo prinesla ta konferenca nove vrste »pravosodje« za čas volitev?

+ J. M. O. kandidira tudi v Sandžaku. J. M. O. je sklenila, da razširi svoj delokrog tudi na Sandžak, kjer bo postavila svoje kandidate v bjelopoljskem, prepoljskem, plevlanskem in beranskem okraju. Nadja se, da dobi v Sandžaku dva mandata.

+ Nove politične stranke v Bosni. Sarajevski »Jugoslav. List« poroča, da se s polno paro dela na osnutju nove muslimanske politične stranke pod vodstvom Halilbašića in nove hrvatske stranke pod vodstvom dr. Ivica Pavičića. V to svrhu so se 25. t. m. vršile konference pri velikem županu Nikoliću, ki jim je prisostvoval tudi bivši minister dr. Milan Srškić.

+ Nov inspektor sekvestrov v Bosni in Hercegovini. »Jugoslav. list« poroča: »Kakor izvemo, je pravosodni minister ponovno imenoval za inspektorja vseh sekvestrov v Bosni in Hercegovini upokojenega majorja Gardića. Seveda ima poleg tega nalogo, da v vojaški uniformi kortešira za radikalno stranko. Inspektorski dohodek mu je samo del plače za to agitacijo.«

+ Jugoslavija in sovjetska Rusija. »Daily Telegraph« poroča iz Belgrada, da bo Jugoslavija v najbližji bodočnosti opustila svoje pasivno stališče napram sovjetski Rusiji in da bo pričela voditi aktivno opozicijo proti sovjetom. Jugoslavija bo poskušala pridobiti vso Evropo na svojo stran proti razdiralni politiki sovjetske Rusije in bo poskušala skupno z drugimi državami uničiti središča boljševiške propagande. — Belgrajski dopisnik »Prager Presse« pa poroča svojem listu, da je ministrski svet v Belgradu nedavno natančno razpravljalo o razmerju med kraljevino SHS in sovjetsko Rusijo. Če bi se izkazala trditve Radićeva, da mu je boljševiška vlada v njegovem boju proti Belgradu zagotovila moralno in gnotno podporo, kot resnična, bo belgrajska vlada v Moskvi energično protestirala proti vmešavanju Rusije v notranje zadeve kraljevine SHS.

+ Sovjetska Rusija in mala antanta. O razmerju Rusije do držav male antante se je izjavil Rakovskij tako: Češkoslovaška nas je dejansko priznala in mi njo. Ker pa bi bilo za češkoslovaško republiko mučno, da bi nas tudi »de jure« prej priznala kakor Francija, smo mnenja, da sedaj, ko nas je tudi Francija že »de jure« priznala, ne bo nobene težave več za Čehce, da nas tudi oni »de jure« priznajo. — Mnogo bolj zapleteno je naše razmerje do Romunije. O tem povem lahko le toliko, da pač Romunija potrebuje naše priznanje, nam pa romunskega priznanja ni treba. — O Jugoslaviji sploh ne govorim. Vnanjo politiko Jugoslavije določajo njeni notranje-politični boji. Ta boj je dosegel danes svoj vrhunec. Od izida tega boja je odvisno tudi naše držanje napram Jugoslaviji. —

Beleške.

»13«. Sedanja vlada je trinajsta vlada po ujedinenju. Številka 13 pa velja sploh za nesrečno številko. Srečna je samo, če gre za »trinajsto« plačo. Dvojna nesreča pa je, če je kdo v trinajsti vladi trinajsti minister. Ne vemo, ali je to zgolj slučaj ali pa je v tem bil kakšen namen, ampak fakt je, da je belgrajski »Ilustrovani list« natisnil na prvi strani slike vseh

Dr. Fr Sušnik:

Prekmurski profili.

CIGANI.

Žganu se je narodil ciganček, nihče mu ni hotel biti za botra, preprosil je školnika, da je nesel cigančka h krstu. Tako sta bila cigan in školnik v botrinji.

Nekaj tednov pozneje je prišel cigan k botru.

»Znajo, gospon boter, kaj je novega?«

»Ne vem.«

»Ne znajo?« se čudi cigan. »Jaz Jim povem, če bodo hoteli z menoj.«

»Kam pa?«

»Znajo, gospon boter. Povem Jim za veliko srečo.«

»?«

»Gospon plebanoš imajo v kamrič došti mesa. Če bi hoteli z menoj, zvečer bi je odnesla.«

Školnik se je sprva branil, pa cigan ga je nadlegoval.

»Ve pa naj idejo, gospon boter; samo vrečo bodo držali. Privoščim Jim to srečo, ne bo Jim žal.«

Zvečer se spravila na posel: cigan je zlezel v kamro, boter pa je čakal zunaj z vrečo in nalagal, kar mu je cigan podajal skozi okno.

Nato sta šla na školnikov dom, da si razdelita plen. Školnik je delil:

»To je moje — to Vaše — to moje ...«

Vsak polovico sta dobila, velik kos pa je še ostal; tega si je spravil školnik za trud.

Cigan s tako delitvijo ni bil zadovoljen, vendar sta se mirno ločila in cigan je sveto zatrjeval, da nikdar ne bo izdal botra.

Drugo jutro se je župnik ves potrt sprehajal po svojem vrtu. Mimo je prišel cigan in voščil dobro jutro.

»Dobro jutro, gospon plebanoš!«

Nič.

»Dobro jutro —!«

Nič.

»Dobro jutro! Dobro jutro! Kaj so tak žalostni?«

Župnik se je jezno okrenil:

»Kaj je, cigan? Mogoče si mi ti ukradel meso?«

»Gospon plebanus, jaz znam, kdo je kradel. Če mi dajo dvesto rajnški, pa povem.«

»Sem hodil! Tu imaš!«

»Znajo, gospon plebanoš, kdo je kradel meso —? Jaz pa gospon školnik.«

»Aha, dobro! Lahko ideš!«

Cigan je zadovoljen odšel, župnik pa takoj na sodnijo.

Školnika je vse jutro pekla vest. Ko je videl cigana, kako prihaja od župnišča, ga je zgrabil sum in planil je k njemu:

»Boter, bili ste pri plebanošu in mu povedali?«

Cigan mu živahno potrdi:

»Povedal, povedal, da sva midva odnesla meso.«

Školnik se je skoraj onesvestil; cigan pa ga je potolažil, ako mu da sto rajnški, se mu ne bo nič zgodilo. Školnik mu res da sto goldinarjev.

Ko je prišel dan obravnave, je hodil školnik ves nemiren pred sodnijo ter čakal na cigana; ta je prišel eno uro prepozno in stopil popolnoma miren pred sodnika:

»No, ali si ti ukradel župniku meso? Povej, kakole!«

Cigan je začel:

»Jaz, jaz — jaz pa gospon boter —«

Školnik je prebledel.

»— sva v vrečo naložila meso, pri botru sva si ga delila, en kos pa nama je ostal. Ker si ga nisva mogla razdeliti, sva ga vlekla vsak za en konec. Tedaj pa se je meso raztrgalo, jaz pa sem odletel v steno in se — prebudil. Dalje pa ne vem.«

Sodnik: »Ali se ti je to samo sanjalo?«

Cigan pa z nedolžno veselostjo:

»Ja, ja, sanjalo, sanjalo. Več pa sva nej kradnola.«

Sodnik je cigana zapodil, za njim se je opotekel školnik in se čudil svoji nedolžnosti. —

Taki ste torej cigani!

•

»Mi, gospon, mi nismo taki. Tako se jemo in gnojimo kakor »pavri«. Samo zemlje nimamo. En plug na gospodovem, pa še tega nam jemljejo.«

»Mi smo papinci. V kangiri, v cerkev hodimo. Tudi cigan je človek.«

Izpil je in pobral čik ter odšantal proti ciganskim kolibam. Kakor ptičnice so, nametane in ograjene in prepletene. Luknje, ki so okna, so zamašene z gnili cunjami.

»Baru čoripe hi.«

Veliko siromaštvo je.

Kaj jeste zjutraj?

»Gospon, nikaj.«

Pa opoldne?

»Gospon, isto.«

Zvečer?

»Gospon, tudi zvečer.«

Kako pa živite?

»Siromaški živimo. Kadar imamo, jemo.«

Baru čoripe hit

»Za sveti den pa si prihranimo. Tudi za nevo barš in za patrad'ja.«

Nevo barš? Patrad'ja?

»Za novo leto i za vuzem, za veliko noč. Tedaj spečemo iz bele moke »maro«, kupimo »mas« in če je penezov, tudi še »mole«, vino. Da, da, gospon.«

»Vidijo, to je Joškeceva hiša. Tu zopet stanuje mali Musunja, tam Veliki, tam gluhi Kašuku.«

U! To so hiše, da bi človek nosil po dve v žepu in ne bi opazila tega nobena davkarija.

»Malo pridelamo. Moramo na dnino.«

Pa gosli?

»Sviramo. V Soboti, v Mariboru.«

Ah, gosli ...

Kje so oni trenutki dionizijske ekstaze, ko so se lovili tisočaki med strunami in je lok vriskal iz pekla v nebese in so gorele duše v tisočeri ognjih in so se razganjale srca od dionizijske slatne strasti, da so pokale strune!

Hegeduva — cide, cide ...

»Gosli — sviramo ...«

Toda že umirajo, ker je menda umrlo hrepenenje na svetu in je med Slovenci že sama beseda hrepenenje prokleta in degradirana na petošolsko slabost.

Iz nizkih duric je stopil stari bat'ja: tak, kakor je naslikan deseti brat v knjigi Mohorjeve družbe, le mnogo starejši.

Čik!

Ko je dobil celo cigareto, se je pohulil in zginil okoli ogla.

»To je naš bat'ja, naš ujec.«

V nizki kamrici je čepela otročnica in zibala dete:

»Hajaj, hajaj, mali picek ...«

»Bolje znamo slovenski nego mažarski.«

ministrov trinajste vlade in kot trinajstega ministra v trinajsti vladi seveda dr. Zerkova. To je že več kot smola. Včeraj so Ljubljanci že začeli imenovati dr. Zerkova »drajcenarja«.

Zborovanje Slomškove zveze.

Ljubljana, 27. nov. 1924.

Danes se je vršilo tukaj izredno dobro obiskano zborovanje krščanskega učiteljskega, ki je med drugimi sprejelo tudi sledečo resolucijo:

Najodločneje protestiramo proti nezakonitim premestitvam učiteljskega v Sloveniji, ki je imelo doslej stalnost zakonito zagotoveno po § 33 zak. z dne 9. 3. 1879, št. 13 dež. zak. bivše vojvodine Kranjske, in § 15 zak. z dne 17. 5. 1877, št. 15 dež. zak. bivše vojvodine Štajerske ter čl. 70., 71. in 224. urad. zak. Obzhalujemo, da je to za učiteljski stan usodopolno dejanje povzročilo neznatno številce prestrankarskih stanovskih tovarišev s tem uničilo največjo dobrobo učiteljskega stanu in ves stan izpostavilo vsakokratnemu političnemu režimu. Obenem se vabijo vsa učiteljska društva UJU v Sloveniji, da se na svojih zborovanjih izjavijo, ali se strinjajo s takimi dejanji ali jih obsojajo. — Natančnejše poročilo o zborovanju sledi.

Iz našega srednjega šolstva.

Dne 26. nov. se je vršila širša odbojna seja sekcije Profesorskega društva. Povod za sklicanje so dale znane naredbe prosvetnega ministra, ki so pa bile medtem že ukinjene. Predvsem se je razpravljalo o zenačenju naše srednje šole s srbsko. Profesorji, ki so se udeležili seje v obilnem številu in iz vseh mest Slovenije, kjer imamo srednje šole, so stali soglasno na stališču, da naj se na našem srednjem šolstvu glede učnega načrta ne izpreminja ničesar naredbenim potem; novi učni načrt naj se sklone parlamentarnim potem, in pri tem naj se zaslili in upošteva tudi mnenje slovenskih profesorjev. Forsirati pa novega učnega načrta ni treba, ampak naj se napravi nekaj temeljitega, kar se bo lahko držalo daljšo dobo. Kajti šola rabi miru in ne prenese neprestanega spreminjanja. Dandanes tudi ni pri nas nikomur zatanko znano, kakšen je prav za prav načrt novega srednjšolskega zakona, ker so posamezni ministri spreminjali prvotni načrt, ki je bil izdelan pred leti s sodelovanjem profesorjev iz vseh pokrajin. Zato je seja sklenila, da naj si odbor oskrbi novi učni načrt za srednje šole, kakršen je sedaj, ga razmnoži in odpošlje vsem pododborom; nato naj zastopniki posameznih strok opredelijo svoje stališče prav tako proti dosedanjemu učnemu načrtu kakor proti novi predlogi. Pri tem naj se profesorji ne ozirajo samo na zahteve svoje stroke, ampak naj imajo vedno celotni učni načrt pred očmi. Naglašalo se je, da naj se pri nas — poleg realke — gojijo tudi v

Vse polno otrok se je nateplo od vseh strani. Pol nagi so zijali, bosi so stali pred kočico in novembarski mraz je stiskal celo že zemljo. Smelo so gledali in srepo, kot da koljejo z očmi. Spredaj je stal deček s cigareto in z razcepljeno huzarsko čepico na glavi; za njim dekletce v pravadnem krilu, ki je molelo od pazduhe do zemlje; ob dečku je gomazelo otroče z eno hlačnico in molelovalo za čik.

Mnogo je dece!

»Da, gospon! But čavore hi.«

Pa ste vsi pred popom oženjeni?

»Kaj mislijo, gospon! Smo vendar katoličanci. Letos so bila deca tudi pri birmi.«

Pa kako se žonite, ko ste si vsi v rodu?

»Kakor drugi! Tisto vsak vzame, ki se mu vidi. Iz roda pa nikdar. Včasih pa tudi »paversko«. Iz roda pa ne.«

Kako dolgo ste že tu?

»O, pa že moj dada in njegov dada, in moja daja in njena daja — vsi so bili že tu.«

Po cesti iz Sobote se je vračala z duine trumica ciganskih osemnajstletnic. Ponosno so stopale, polnih rumenih lic in vraguljastih oči; grudi so jim vsem bile ne navadno vzbocene in so se šopirno pozibavale. Za njimi je prišla rujava ciganka, z dvojčki na hrbtu, s trojnimi drobižem od zadaj in s culo v rokah.

Dekleta, zapojte kako cigansko pesem!

»Ne znamo. Ne znamo. Ni ciganskih pesmi.«

Ni?

»Slovenske znamo in mažarske.«

Zginile so v zakajene kolibice, iz gozdov so prihajali moški, mračnih in temnih oči, da bi moglo biti strah.

Ko pa se je znočilo, so prišli iz človeških hlevišč čedno, skoro elegantno oblečeni gospodje, z goslini v rokah, da se napotijo v »Veliko kavarno« ali pa v »Kavarno pri Kroni« v Mursko Soboto.

bodoče klasični jeziki; številni obisk gimnazij humanističnega in realnega tipa dokazuje, da jih smatra naš narod za dobre. V Murski Soboti naj se realna gimnazija spremeni v humanistično, ker ljudstvo tako želi; letos obiskuje n. pr. v IV. razredu 19 učenecv grščino kot neobvezen predmet.

Doslej se je delilo šolsko leto na dva tečaja, vsak tečaj pa na tri konferenčne dobe. Mesto tega je hotelo ministrstvo letos s 1. decembrom uvesti trimesečja: vsak dijak bi imel knjižico, kamor bi se mu vsako trimesečje vpisali redi. Na seji je bila večina tega mnenja, da ne kaže uvajati trimesečja med šolskim letom; pač pa se je soglasno odobravalo, da naj se trimesečja uvedejo s pričetkom šolskega leta 1924-25.

Isti dan zvečer se je vršila pod predsedstvom prof. Jerana seja odseka za treznostno gibanje med srednjšolskim dijaštvom. Sklenilo se je priporočiti tovarišem, da naj ustanovijo razredniki v svojih razredih razredna društva — morebiti kar v obliki že uvedenega Podmlada Rdečega križa — kjer naj se vrše predavanja z diskusijo o alkoholnem vprašanju. Ni treba, da predava baš razrednik; celo priporoča se, da dobi razrednik od časa do časa tuje predavatelje. Posveča naj se posebna pozornost diskusiji, kjer naj dijaki popolnoma svobodno povedo svoje pomisleke. V vsakem razredu naj se ustanovi mala razredna knjižnica, ki naj obsega nekaj literature o alkoholnem vprašanju. Vsak razred naj bo tudi naročen na Prerod in na Mladoga junaka. Obširnejši članek o treznostnem gibanju med dijaki bo prinesel Glasnik Profesorskega društva.

Danes so slovenski profesorji prav za prav brez svojega glasila, ker so z dopisovanjem v belgrajski Glasnik združene težkoče tehnične narave, tako da dejansko izide le redkokdaj kak slovenski prispevek. Sprožila se je misel, naj bi se v Glasniku rezerviralo v vsaki številki nekaj strani za dopise iz ljubljanske sekcije, ki bi jih urejeval kak profesor v Sloveniji, ki bi bil lahko v osebnem stiku s sodrujki.

Dopisi.

Šmartno pri Litiji. V nedeljo dne 23. nov. se je vršil v Društvenem domu koncert s sodelovanjem pevskih zborov Šmartenskega okrožja. Koncert je spretno vodil pevovodja g. Niko Loboda iz Šmartne. Po slovesnih litinjah v farni cerkvi se je napolnila velika dvorana Društvenega doma do zadnjega kotička. Med poslušalci smo opazili več odličnih gostov. Med njimi omenjamo odličnega pevovodjo g. profesorja Bajuka. Slednji je otvoril koncert s primernim nagovorom. Omenil je, da hoče ta koncert v glavnem pokazati, kaj zamore kmet in delavec, če obiskuje marljivo pevske vaje. Petje blaži človeška srca, ga pošteno razveseljuje in s tem dviga človeško omiko. Zato vsa čast in hvala vsem, zlasti pa naši obč. podeželski duhovščini, ki podpira s svojim neumornim delovanjem pevske zbornice. Govor je napravil na poslušalce globok vtis. Videlo se je, da nestrpno pričakujejo nastop pevcev. Nastopili so posamezni odseki. Vsi so svojo nalogo dobro in častno izvršili. Najboljša zbora sta bila po številu in glasu zagorski in šmartenski. Zagorski ženski zbor se je posebej »odrezal« pri pesmici »Rožmarin«. Krasno je zapela solo gđ. Mecloškova. Burnega ploskanja ni bilo konec. Najlepši je pa bil konec. Pri pesmi »Triglava« je vladala sveta tišina. Odmev: »Vse je vihar razdjal — Narod pa zmiraj stal« se je razlegel po dvorani, kakor da bi v resnici prihajal izza močnega Triglava.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Težek jarem krutega korupcionista — centralizma čuti pri nas tudi šolska mladina. Od začetka šolskega leta 1924-25 do vseh svetnikov je bila naša petrazredna šola prazna, ker starši otrok niso mogli pošiljati v šolo zaradi mnogobrojnega poljskega dela, zlasti letos, ko je bilo mnogo sadja. Zdaj po vseh svetnikih pa starši skrbno pošiljajo svoje otroke v šolo, da bi vsaj sedaj nadomestili, kar so poprej zamudili. A zastoj. Njihovim željam Pribečičeva prosveta ne more ustreči — ker primanjkuje učiteljskih moči. Na naši šoli imajo dopust za šest mesecev trije učitelji, četrti pa bo še proslil. Po pravici govorijo ljudje, ruperška šola je cel »Krankenhaus«. Kaj je temu vzrok, nihče ni rad pri nas, ker smo od železnice in mesta precej oddaljeni. P. P. vlada pa nastavlja svoje ljubljence tam, kjer je blizu gledališče in kino, za postranske šole in kmetsko ljudstvo, kaj ji mar! S 1. novembrom smo dobili novo učiteljsko moč, a je takoj ob nastopu P. P. vlade bila brozjavno poklicana na svoje staro mesto. Pričakovali smo, da se bo istim potom tudi nova učiteljska moč postavila, a smo se varali, kajti Pribečičeva prosveta je zelo neusmiljena gospa, vse druge poprej običaj, nas pa pusti zadnje. Zakaj? Ker naše ljudstvo noče poznati centralistov in ne more spoštovati korupcionistov ter bo dne 8. februarja soglasno volilo in zaklicalo: Dr. Korošec naj bo naš minister!

Miklavžev večer v Unionu
dne 5. decembra t. l. ob 7 zvečer.

Dnevne novice.

— **Prepoved Marijanskih kongregacij.** Prejeli smo: Stara kača se je potuhnila! Šolska oblast izjavlja, da se ona famozna odredba v Sloveniji ne bo ne objavila ne izvrševala. Kaj je očeta te kulturnoboje odredbe nagnilo do tega umika? Poštenost, ki se je slučajno zmotila? Nepoučenost, ki je bila zapeljana? Plemenita svobodomiselnost, ki respektira versko prepričanje in srčne potrebe? Zavest prenapljenega in nepostavne-ga koraka? Kaj še! Stara kača, in naj nosi še tako moderno ime, ne pozna kesanja, ampak samo dvojzelnost in zvižajo: glejte, kako smo pošteni in pravični! Pa pravijo, da smo nastilni! Kako nas obkrukujejo! — Hina! Poznamo vas: ako bi prišli definitivno do moči, kakor upate, potem prepoveste ne samo kongregacije znova, ampak še marsikaj drugega, kar je napoti našemu sovražstvu do vsake pozitivne vere. Od te, do area in mozga koruptne družbe imamo mi katoličani pričakovati samo krivico in nasilje. Sedaj ste se pač prenaplili in prehitro razkrili svoje temne načrte, in to bi radi dosegli, da pozabimo. Pa ne bomo! Nihče se ne bo lotil naših verskih svetinj, ne da bi ga ljudstvo sodelilo in obsodilo. Ne verujte stari kači, ki hlina kesanje: samo potuhnila se je. In čeprav so sklicatelji protestnega shoda v Ljubljani v svoji dobrodušnosti odpovedali protestni shod, bomo našim ljudem vsepovsod pojasnili namere sedanje vlade ozir. naše verske svobode. Stara kača se je samo potuhnila in le čaka boljše prilike.

— **Orjuna izziva in napada.** Komaj so si ljudje nekoliko oddahnili in pozabili na grozodejstvo Orjuna, že se začnajo ponavljati sramotni prizori, kakor smo jih dan za dnem doživljali, ko je vladal PP. nasilni režim. Toda PP. vlada je zopet na krmilu in temni elementi prihajajo iz svojih skrivališč zopet na svetlo. Od treh napadalcev, ki so v Ljubljani z noži napadli mesarskega pomočnika Snoja in mu z noži zadali osem težkih ran, je napadalec Stanko Prešern znan kot Orjunaš. V sredo, 26. t. m. pa se je gruča šestih Orjunašev ob belim dnevu lotila v bližini ljubljanske glavne pošte nekoga Hrvata, ki je nosil znak Hrvatskega Sokola I. Najprej so se razgovarjali s stražnikom, ki se je takoj izgubil v kavarno »Zvezdo«, nakar so Orjunaši atakirali Hrvata zaradi njegovega znaka in zahtevali, da ga odstrani, ker pa tega ni hotel, so mu ga trije strgali s suknje. Orjuna pošilja svoje člane v razne kraje po deželi. Naloga teh odposlancev je, da bodo tam organizirali za volitve in »nadzorovali« govornice ljudi. Pozor pred takimi elementi! Da je Orjuna v službi PP. režima, seveda ni nobenega dvoma. Glavni odbor Orjune v Splitu je že dal povelje, da morajo vsi člani Orjune glasovati za »nacionalni blok«. Bo malo zalleglo!

— **Duhovniška vest.** Og. kaplana Jurij Mikolič v Lučah in Anton Zupančič v Škalah menjata 1. decembra svoji mesti.

— **Umrla je na Jamniku nad Kropo mati g. dekana Beštra, daleč naokrog poznana Mohorjeva mati.** Bila je res vzor prave slovenske gospodinje in matere. Pokopali smo jo dne 25. nov. na selškem pokopališču poleg dr. Krekove matere. Naj počiva v miru!

— **Sprejemanje strank pri velikem županu.** Velik župan g. dr. Baltič naznanja, da vsled preobilice poslov sprejema stranke do nadalj-nega samo ob torkih in petkih od 10 do 13.

— **Draginjske doklade po novem zakonu upokojenim orožnikom.** Kakor vobče znano, je bil povisek glasom uredbe o draginjskih dokladah državnih upokojenecv (»Uradni list« št. 97 od 22. okt. 1924) vsem v uredbi imenovanim državnim upokojenecem, izvemši onim po zakonu »Uradni list« št. 27 od 21. marca 1922) upokojenim orožnikom, izplačan. Dravstvo orožniških upokojenecv se je radi tega nedostatka obrnilo z več prošnjami na pristojna mesta, a do danes ni dobilo v tem oziru nikakega pozitivnega odgovora. Vprašanje je sedaj, kam vendar pripadajo te nboje pare, kajti kot državne upoko-jence jih ne pripoznajo, kot vojaškim jim pa ne izplačajo. Ali ne uvidite gospodje pri pogrnjenih mizah, da tudi stari, osiveli, naj-siboda državni ali vojaški upokojenec, potrebuje kosček kruha kot drugi upokojenec, nimate pa za njih nobene pare, za druge stvari je pa denarja dovolj. Omeniti se mora tudi, da je še več po novem zakonu upoko-jenih orožnikov, ki niso pri društvu učla-njeni. Vsled tega se isti vabijo, da pristopijo k temu tako potrebnemu društvu, kajti le s skupnim delovanjem in ne samo s kritiko in zabavljanjem se da kaj doseči. V tem oziru daje radevolje vsa pojasnila g. podpredsednik Valentin Legat v Ljubljani, Gosposvetska cesta 13.

— **Politična upokojitve.** Upokojen je profesor na zagrebškem vseučilišču dr. Albert Bazala. Dr. Bazala se je nedavno udeležil nekakega proti sedanjemu režimu sklica-nega shoda v Dalmaciji.

— **Nov jugoslovanski konzulat.** Za norarnerga konzula kraljevine SHS v Nürnbergu je imenovan dr. Rikard Hahn.

— **Iz sodne službe na Hrvatskem.** Za načelnika oddelka justičnega ministrstva v Zagrebu, ki se nahaja v likvidaciji, je imenovan bivši predsednik stola sedmorice dr. Vajič.

— **Razpisana služba.** Razpisana je služba arhivskega uradnika pri okrajnem komisariju za agrarne operacije v Ljubljani. Prosilci naj vlagajo svoje prošnje do 15. decembra pri predsedništvu pokrajinske komisije za agrarne operacije v Ljubljani. Natančnejše v »Uradnem listu« z dne 27. novembra.

— **Prodajalna K. T. D.** (prej H. Ničman), Ljubljana, naznanja častitlim župnim uradom, da ima v zalogi krasne kompletne lesene jaslice z ličnim hlevčkom. Lepo domače ročno delo. Vsaki cerkvi bi bile v kras. Pridite in oglejte si!

— **Oprostitev živine, priprave in vozil** od porazdeljevanja in odvzemanja za vojaške potrebe. Tozadevni pravilnik je objavljen v »Uradnem listu« z dne 27. novembra št. 109., na kar posebno opozarjamo vsa županstva, Kmetijske zadruge itd.

— **Izstop predsednika Arka iz Slavenske** banke. Predsednik Slavenske banke v Zagrebu, veleindustriec in predsednik trgovske zbornice Vladimir Arko je odločil mesto predsednika in je izločen iz uprave imenovane banke.

— **Avtomobil v plamenih.** Snoči ob pol 7 se je vnel osebni avtomobil, ki vozi med Ljubljano in St. Vidom. Med vožnjo iz St. Vida v Ljubljano je naenkrat začel s plamenom goriti sprednji del avtomobila. Med potniki, katerih je bil polno voz, je nastala panika, posebno, ko so opazili, da gori obleka nekakega mladeniča, ki je zadobil precejšnje opekline. Le prisotnosti duha šoferja se je zahvaliti, da se ni zgodila večja nesreča.

— **Nesreča.** Včeraj dopoldne so pripeljali v ljubljansko bolnico nekakega železničarja, kateremu je vlak zdrobil nogo. Od 8. ure prejšnjega večera pa do 2. ure ponoči je ležal ob progi. Nesreča je še nepojasnjena. Železničar je še mlad, star okrog 23 let. Našli so ga ob progi blizu Zidanega mosta.

— **Ni vam še znano, da se dobijo vozni listki za vse postaje tu- in inozemstva v pisarni »Putnik«** Tourist-Office v palači Ljubljanske kreditne banke za isto ceno kakor pri blagajni na kolodvoru. Ravno tako se dobijo vse karte za vožnjo po Jadranskem morju ter si lahko tudi rezervirate kabine na ladjah. Istotam se naročajo tudi mesta za spalne vozove »Wagon-Lits«.

— **Čitate slepih!** Odbor Podpornega društva slepih v Ljubljani, Wolfova ul. 12, vabi vse one redne člane, ki žele božične ali noveletne podpore, naj vložijo tozadevne prošnje, opremljene z natančnim naslovom sedanjega bivališča, in sicer najkasneje do 10. dec. t. l. Na člane, ki vložijo prošnje pozneje ali pa sploh ne vložijo, se žal ne bomo ozirali. V interesu vsakega člana je, da se, ako hoče omenjeno podporo, v določenem času primerno oglasi, ker ustmene prošnje ne drže. Odbor.

— **Sprevednik smirno ponesrečil.** 22 letni železniški sprevednik Salko Švraka je na progi Višegrad-Sarajevo v tunelu pri Medjedji na še nepojasnen način padel z vlaka in prišel pod kolesa. Težko poškodovanega so prepeljali v bolnišnico v Sarajevu, kjer je naslednji dan ranam podlegel. Ni izključeno, da je nekdo sprevednika namenoma pahnil z voza. Vrši se preiskava.

— **Neuspeh s razdeljenim uradnim časom v Sarajevu.** Te dni so na velikem županstvu v Sarajevu uvedli razdeljen, dvakratni uradni čas. Novotarija se je izkazala kot dražja in sploh nepraktična ter so čez tri dni zopet uveljavili enotni uradni čas od 8 do 14.

— **Polihar ni iz Zg. Besnice.** Iz Zgornje Besnice nad Kranjem nam poročajo, da Franc Polihar, ki je kradel po Dravljah (»Slovenec« z dne 26. nov. t. l.) ni doma iz Zg. Besnice. Tu ga nihče ne pozna in tudi v župnih matrikah ni njegovega imena.

— **Vlom v Truju.** Neznani zlikavci so vlomili skozi okno kleti pri posestnici Mariji Thalec v Truju in si prav pošteno nabasali svoje torbe. Odnegli so 2 kompletni moški obleki, hlače, rjavo suknjo, obleko 12 letnega dečka, 3 nove klobuke, žensko sukneno krilo, žensko suknjo ter več moškega in ženskega perila.

— **Tatvina v Kranju.** Cerkveni prti morajo tatove prav posebno bosti v oči. Sv. Jožefa cerkev v Ljubljani so že dvakrat obiskali, sedaj so se pa lotili tudi farne cerkve v Kranju. Odnegli so s stranskega oltarja dva lepa cerkvena prta.

Primorske novice.

p Dr. Slavik proti dr. Bitezniku. Te dni se je vršila pred goriško preturo kazenska razprava proti dr. Bitezniku, ki ga je tožil dr. Slavik zaradi očitkov v stvari Jadranske banke na političnem sestanku dne 7. februarja t. l. Dr. Biteznik je bil obsojen na 250 lir globe, pogojno in ne da bi se obsodba vpisala v kazenski izkaz.

p Polom »Banke Adriatice« in tržaški župan Pitacco. Del italijanskega časopisa nadaljuje korupcijo proti tržaškemu županu Pitaccu zaradi poloma »Banke Adriatice«. Tržaški dnevnik »Sera« dne 26. nov. priobčuje uvodnik pod naslovom »Župan govori!« List naglašja, da je bil Pitacco prvi predsednik propadle banke in da mu pač niso mogle ostati skrite razmere v upravi. Zaradi teh razmer je vsekakor tudi odstopil, toda zakaj ni obvestil poklicanih oblasti, zakaj ni opozoril javnosti in tako obvaroval še večje škode mnogih svojih občanov. Župan ne sme in ne more več molčati — naj govori!

p Laško učiteljstvo v zasadenem ozemlju. Piše se nam: Laška vlada pri nas zadnje čase čudno postopa. Najprej je upokojila precej slovenskih učiteljev, če tudi so laški državljani brez vsakega navedenega vzroka. Pokojnina je sramotno nizka. Na vprašanje zakaj — nobenega odgovora. Potem je pa nastavila na mnogih krajih pristno laške učiteljice iz daljne Sicilije. Dotični so reveži in pomilovanja vredni. Ne znajo niti ene slovenske besede. In poduk prevzame taka elegantna gospica — prosim — v prvem rzadu! Otroci gledajo njo, ona pa otroke — pa so vsi skupaj reveži. O kakem učenem uspehu ni govora. Celo uro samo: uno, duo, tre. Se to: Naši slovenski kmetje jih ne marajo ne na stanovanje in ne na hrano. Gospica italijanka roma od hiše do hiše — nobeden jo ne sprejma. Ne rečem iz osebnih ozirov in sovraštva do narodnosti, ampak o kakem konfortu po kmečkih hišah ni govora, kakor ga zahtevajo laške gospodične. In hrana! Dan za dnem: paštašuta. Kdo bo kuhali? Sicer se nam revevice kot ljudje smilijo, saj niso same krive, če pridejo iz solne Sicilije v mrzlo kraško burjo, kjer ne poznajo ne ljudi, ne jezika, ne krajev, ni podnebja — sploh mora vsaka spoznati, da je pri našem zavednem slovenskem ljudstvu naravnost — nemogoča. Nedavno se je neka laška učiteljica v šoli na glas zjokala, ko je videla, da je ves njen laški trud zastoj. Najbolj dosleden je bil eden, ki se je trudil cel mesec zastoj, in ko je videl, da je nemogoč, je prišel v šolo in vzel slovo od otrok z besedami: Addio bambini. In šel je. Prav je storil! Ko bi bilo laško naučiti ministrstvo bolj pametno, bi v naše okraje, ker je laški jezik obvezen predmet, poslalo učiteljstvo iz bližnje Furlanije, ki so kolikor toliko sposobni, da razumejo slovenski jezik. Tako se pa narodno nasprotstvo le širi — in to je le nam v korist, ker se širi narodna zavest!

Dejstvo da se oblačila vedno najcenejše in najboljše kupijo pri **Drago Schwab v Ljubljani** posebno pa neprecenljive zimske suknje, je imeti vedno pred očmi.

Ljubljanske novice.

Ij Umrli je sročil ob 6. uri gospod Jožef Kremžar, oče našega urednika in poslanca g. Franca Kremžarja. Pokojnik je bil strogo veren in pobožen mož, poleg tega pa silno strpen. Kdor ga je poznal, ga je vzbujal. Sovražnika ni imel nobenega. V mlajših letih se je podal v Ameriko, kjer je preživel 7 let. Delj časa je bival tudi na Vestfalskem, zadnjih 25 let pa je preživel v Ljubljani. Februarja meseca leta 1921 je obhajal s svojo, sedaj tudi že pokojno soprogo Uršulo zlato poroko. Pred tremi tedni, ko je šel zjutraj ob osmih k sv. maši, ga je v Kopitarjevi ulici povozil vz. Moral je v posteljo, iz katere ni več vstal. Pogreb blagega pokojnika bo v soboto popoldne ob 2 iz Jugoslovanske tiskarne, Poljanski nasip. Bog mu da zaslužen plačilo v nebesih! — Tovarišu Kremžarju ki je v 14 mesecih zgubil mater, soprogo in očeta, naše iskreno sožalje!

Ij Opozarjamo na koncert, ki ga prirede v ponedeljek, dne 1. decembra ob osmih zvečer v veliki dvorani Uniona na korist časnikarskega pokojninskega sklada najodličnejši glasbeni činitelji Ljubljane: ga Thierry-Kavčnikova, g. Beletto, orkestralno društvo Glasbene Matice ter pevsko društva »Ljubljana«, »Ljubljanski Zvon« in »Slavec«. Sodeluje tudi godba dravske divizije. Vstopnice se dobe v Matični knjižarni, Kongresni trg.

Ij Uradna objava za 1. december. 1. december se praznuje kot državni praznik ujedinenja troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno enotno državo pod žezlom dinastije Karadjordjevičev. V ta namen se vrši tega dne ob 10 dop. v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja svečano cerkveno opravilo z zahvalno pesmijo in z državno himno. V pravoslavni kapeli se vrši služba božja istega dne ob 9 dop., v evangelijski cerkvi pa ob 10. Na šolah se ne vrši pouk, v državnih in drugih javnih uradih kakor tudi v vseh obrtnih in trgovinskih podjetjih počiva delo. Vsi državni uradi in javna oblastva naj razobesijo na svojih poslopih zastave. Po svečanem cerkvenem opravilu v stolnici Sv. Nikolaja sprejema veliki župan ljubljanske oblasti v vladni palači poklonitve in častitke.

Ij Kje je premog? Pred nastopom P. P. vlade so agenti ljubljanskih premogovnih tvrdk od hiše do hiše ponujali trboveljski premog, danes pa ga zastoj iščeš tudi le zmerno količino za hišno uporabo. Kje so vzroki? — Ljudje ugičajo različno: Eni pravijo, da je to zato, ker je žerjav na vladi, češ da se bo premog podražil in ga bo potem spet na razpolago, kolikor bo kdo hotel; drugi zopet, da je sedaj presuho vreme in da bi ljubljanske premogovne tvrdke rade vodo prodajale za premog, vsled česar da čakajo deževnega vremena; tretji verjamejo nekim govoricam, da se ves premog porabi za železnice; vsekakor bi bilo umestno, da bi se poklicano oblastvo zanimalo, zakaj da je premog naenkrat zginit s trga. Volivci bodo pa sami najbolje uganili, kaj naj ukrenejo, da se bo dobil zopet premog.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ivana Bari, tov. delavka v pok., 61 let. — Marija Kozinec, branjevka, 48 let. — Franciška Rozman, dničarica, 27 let. — Sonja Julijana Novak, hči zavaroval. uradnika, 14 dni. — Marija Albreht, šoferjeva žena, 30 let. — Anton Lemut, delavec, 62 let. — Valda Marija Peterlin, hči mizarskega pomočnika, 10 tednov.

Ij V restavraciji na glavnem kolodvoru v Ljubljani se dobijo fina, domače krvave in jetrne klobase. Za obilni obisk se priporoča M. Dolničar.

Ij Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani obvešča slavno občinstvo, da bodo brivnice v nedeljo, dne 30. novembra t. l. izjemoma odprte in sicer od pol 8. do 12. dopoldne. — Dne 1. decembra, na praznik ujedinenja, bodo brivnice cel dan zaprte. — Načelstvo.

Ij Gremij trgovcev v Ljubljani objavlja naknadno k včerajšnji notici, da smejo biti trgovine tudi v nedeljo pred sv. Miklavžem in nedeljo pred Božičem dopoldne odprte.

Ij V nedeljo, dne 30. t. m., otvorim na novo urejen in moderno opremljen cvetlični paviljon. Glej oglas Viktor Korsika, Aleksandrova cesta.

Ij Radi beračenja je bil dne 26. novembra aretiran na Bleiweisovi cesti Franc Wolf, rojen 1877 v Mozlju pri Kočevju. Zasedovan je bil tudi radi manjših tatvin.

Ij Še golobov se lotijo tatovi. Nazadnje niso tako slabi, pa si jih je nekdo zaželel. Priklatil se je v podstrežje hiše št. 14 na Gruberjevem nabrežju in ukrad 7—8 golobov, last g. Avgusta Bukovca.

Ij Policijska kronika. Od 26. do 27. novembra so bile vložene sledeče ovadbe: Radi streljanja brez potrebe 1, radi pijanosti 2, radi kaljenja nočnega miru 1, radi prestopka avtomobilskih predpisov 1, radi nedostojnega vedenja 1, radi prestopka cestno policijskega reda 1, radi prestopka zglasevalnih predpisov 2, radi prestopka higijenskih predpisov 1, radi pobege psa 1. Aretacije: 1 radi suma tatvine, 1 radi pijanosti, 2 radi prekoračenja državne meje, 1 radi prepovedanega povratka.

Velike tatvine v trgovini Feliksa Urbanca v Ljubljani.

Tatinska družba razkrinkana. Vrednost ukradenega blaga ogromna, ni pa še precejena.

V veletrgovini z manufakturnim blagom Feliksa Urbanca sta trgovska pomočnika iste tvrdke Martin Petek, roj. 1894 v Sodincih pri Ptuj in Anton Sitar, roj. 1899 v Mengšu celo leto skrivaj odnašala razno manufakturno blago, ga rafinirano razpečavala in prodajala in pri tem seveda udobno, pa kljub temu previdno živela. Tvrdka sama ni zapazila tatvin, kar je pri tolikih zalogi blaga, kot je pri Urbanecu, pojmljivo. Pomočnika sta pa trgovino poznala do zadnjega kotička in ni nič čudnega, da sta s svojo rafiniranostjo mogla svoje manipulacije vleči tako dolgo.

Policijska direkcija je bila zadnje dni čisto zaupno obveščena o tatvinah pri Urbanecu. Takoj so pričeli z opazovanji in nadzorovanji. Policijski agenti so kmalu zvedeli, da zahajajo v stanovanje Petra Martina, Cesta na Gorenjsko železnico, razni moški, ki pri odhodu odnašajo večje ali manjše zavitke. 23. t. m. so agenti hišo na omenjeni cesti skrbno opazovali, dokler niso zapazili moškega, ki je vstopil. Bilo je okrog pol 10 zvečer. Ob 11 sta se vrnila dva in sicer oba z zavitki. Na kolodvoru so ju agenti ustavili, preiskali zavitke, v katerih je bilo razno manufakturno blago. Bil je Petek Martin in Adolf Mrakič, roj. 1897 v Bovecu pri Tolminu. Oba sta bila takoj aretirana. S to aretacijo se je razvijala uganika cele dobro verzirane in direktno trgovsko organizirane družbe. Pri zaslišanju je Mrakič samozavestno zatrjeval, da je trgovec v Dolnji Lendavi ter da po potrebah in v raznih prilikah nakupuje od Petka manufakturno blago, zase in za svojega sodelavca Roškarja Andreja. Petek Martin je spočetka molčal, nazadnje pa priznal, da je večkrat odnašal iz trgovine Urbanc razno blago in ga razpečaval. Manjše ali večje množine si ga je ovil okrog prsi in brez vsake nevarnosti odhajal iz trgovine. Kakor so kmalu po aretaciji doznali, je imel Petek razpečevanje blaga precej na široko prepreženo. Pri hišni preiskavi so našli še precejšnjo zalogo blaga, v vrednosti več tisoč dinarjev. Takoj nato je pa prišla vrsta na njegove pomagače. Aretiran je bil Matko Pečkaj, trgovski potnik, rojen 1900 na Vrhniki. Več ali manj je precej priznal, da je od Petka prejemal blago, ter ga sporazumno razpečaval.

Čim je bila aretirana Petkova tatinska zadruga, so po raznih poizvedbah aretirali še trgovskega pomočnika pri Urbanecu Antona Sitarja, stanujočega na Aleksandrovi c. 9. Tudi Sitar je imel svoje pomagače, da je uspešneje izvrševal svoje manipulacije. Pri aretaciji je priznal, da je odnašal skrivoma iz trgovine blago ter ga prodajal. Pri hišni preiskavi so prav tako kakor pri Petku našli prilično zalogo za »razprodajce« pripravljene-ga blaga. Ne ve se pa, če je bil s Petkom v zvezi. Težko je misliti, da bi drug za drugega ne vedela. Od Sitarja je dobil precej blaga pri nekem ljubljanskem trgovcu zaposleni trgovski pomočnik Franc Puhan, ki je bil aretiran; pri zaslišanju je izjavil, da je blago porabil zase. Spretnější Sitarjev pomagač je bil Vla-

dimir Galjot, rojen 1900 v Ljubljani. Prejemal je večje množine blaga in prodajal Francu Rotu, roj. 1877 v Bovecu, kramarju z manufakture v Udmatu št. 7. Ker je kramar Rot vedel, da kupuje ukradeni blago, je bil poleg Galjota tudi aretiran.

Ko je bila že vsa čedna družba pod streho, so se pričele širše poizvedbe. In sicer najprej v Lendavi. S poizvedovalno komisijo se je peljal tudi g. Urbanc, da ugotovi blago njegovega izvora. Najprej so mogli razkrinkati Petkovega »trgovca« Mrakiča in sodelavca Roškarja. Mrakič ni trgovec, temveč brivec, trgovsko usposobljenost mu je dal Petek, in Roškar ni sodelavec, temveč poslovodja Prekmurske zadruge. Kot »sodelavca« Petka in Mrakiča bo tudi sotrpin njiju. Od Mrakiča sprejeto blago je Roškar kot poslovodja prodajal na svoj lasten račun, prodal ga je pa za več tisoč dinarjev. Zadruga seveda pri celi stvari ni nič prizadeta. Roškarja so odvedli v Ljubljano. Preiskovalna komisija je šla še v Mursko Soboto, potem pa v Sodince pri Ptuj. Pri Petkovemu bratu so našli sicer precej blaga, bil pa je že deloma prikrojen v razne dele obleke. Brat je viničar in za tatvino in da bi bilo blago ukradeni, sploh ni vedel. Martin Petek mu je tu in tam le podaril kak kos blaga.

Ker se je manipulacija celotne tatinske družbe vršila nemoteno čez eno leto, je končna ocenitev škode za enkrat nemogoča, presegla pa vsekakor tisoče in tisoče dinarjev. V družbo bo pa zapletenih najbrž še kaj več oseb.

Prosveta.

pr Dr. Opekovi govorev nadaljnja knjiga, »Zgodbe o človeku«, izide kmalu po Novem letu. Obravnava v 20 govorih prevažna vprašanja za orientacijo življenja in bo zlasti prikladno berilo za postni čas. Opozarjamo nanjo že zdaj, obenem pa priporočamo za Miklavža in novoletna darila doslej izišle Opekove govore, ki so jih naši in hrvaški listi vseskozi laskavo ocenjevali in ne samo duhovnikom, marveč tudi laikom vneto priporočali. Dobivajo se v Prodajalni K. T. D. (H. Ničmanovi) po naslednjih cenah: Brez vere 6 Din, Za resnico 10 Din, O dveh grehih 12 Din, Začetek in konec 16 Din, Velika skrivnost 18 Din, O ljubezni 16 Din, Kam greš? 10 Din, Vstajenje duše 28 Din, Mesto na gori 18 Din. Po pošti vsaka knjiga 1.50 Din več.

pr V cvitu zarje. 12 adventnih pesmi za mešani zbor zložil Karlo Adamič, založila Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani. Part. Din 24.—, glasovi po Din 6.—. V lični opremi so izšle te pesmi od znanega in priljubljenega skladatelja Adamiča. Namenjene so v prvi vrsti podoželskim zborom, zato so tudi v tem slogu zložene. Lahke so in melodijozne. Preveva jih tesno hrepenenje po obljubljenem Zveličarju: pravi adventni duh in slog. Po deželi se celo adventno dobo obhajajo zornice ali takozvane »zlate maše«, pri katerih bodo poleg Angelikovih in Grumovih adventnih pesmi ti novi napevi izvrstno služili. Ker se jih ni veliko tiskalo, opozarjamo še posebno gg. pevovodje in organiste, da si jih nabavijo v pravem času in jih toplo priporočamo.

pr A. Arhangelski †. V Pragi je umrl znani ruski komponist in dirigent Arhangelski, ki je znan v Evropi kot apostol ruske narodne in cerkvene pesmi od l. 1907, ko je obiskal njegov krasni zbor zapadne prestolice. Arhangelski je harmoniziral več starinskih napevov in pomagal ruski cerkveni glasbi do njenega preporoda. Iz njegovih lastnih skladb, katerih število presega 50, so najbolj znane krasne zadušnice: Zaupkojnaja liturgija in Panihida. A. Arhangelski je bil rojen l. 1846.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Petek, 28. novembra: **Zaprto** (glavna vaja). Sobota, 29. novembra: **Zaprto** (generalna vaja).

Nedelja, 30. novembra: **Sumljiva oseba**. Izven.

Ponedeljek, 1. decembra: **Veronika Deseniška**, slavnostna predstava v proslavo narodnega praznika.

OPERA.

Začetek od pol 9. uri zvečer.

Petek, 28. novembra: **Zaprto** (generalna). Sobota, 29. novembra: **Jenufa**. Red E.

Nedelja, 30. novembra ob 3 popoldne: **Nepotir**. Izven.

Ponedeljek, 1. decembra: **Zaprto**.

Veronika Deseniška. Otona Župančiča tragedija Veronika Deseniška, katere premijera bo na narodni praznik dne 1. decembra, je takole zasedena: Veronika: ga Šaričeva, Jelisava: ga Marija Vera, Sida: ga Medvedova, Brigita: ga Juvanova, Geta: ga Vera Danilova, Katka: ga Rogozova, Herman: g. Levor, Friderik: g. Rogoz, Vitez Jošt: g. Povhe, Vitez Ivan: g. Drenovec, Bonaventura: g. Putjata, Deseniški gospod: g. Lipah, Pravdač: g. Kralj, Nerad: g. Plut, Hermanov kancelar: g. Gregorin, Sosod: g. Danilo. Režijo vodi g. Šest. Osnutke za dekoracije je po režiserjevem zamisleku izvršil akad. slikar g. Bucik. Dekoracije je naslikal

g. Skružny. Godbo je zložil g. Balatka. Kostumi so izdelani v gledališki krojačnici.

Narodno gledališče v Mariboru.

Petek, 28. nov.: »Apolonov hram«. Ab. A. Sobota, 29. nov.: »Trubadur«. Ab. D. Nedelja, 30. nov.: »Apolonov hram«. Ab. C.

Naznanila.

Starešinski sestanek bo danes 28. nov. ob 8. zvečer v Akad. domu. Poroča dr. Korošec, Vabljeni starešini in akademiki. — Predsednik.

Seja krščanske šole za stolno župnijo se vrši drevi ob 8. v Jugoslovanski tiskarni.

Diskusijo o nacionalizmu priredi v ponedeljek 1. decembra ob 10. v zbornični dvorani univerze društvo slušateljev filozofske fakultete. Referent sodni svetnik dr. A. Lajovic. Vabljeni vsi akademiki.

Predavanje v društvu »Soča«. V soboto, dne 29. t. m. predava v salonu pri »Levu« strokovnjak iz prirodoznanosti g. prof. Franc Dolžan in sicer o »vesoljnem potopu«. K temu zelo zanimivo poučnemu predavanju vabimo vse člane in prijatelje »Soče«. Začetek ob pol 21. uri. Vstop prost.

Posvetovalni sestanek glede prihodnjega občnega zbora za društvo »Vrtnarska šola« se vrši dne 26. decembra.

Turistika in sport.

Slovensko Planinsko društvo naznanja, da je Križka koča na Krvavcu že sedaj uporabna za poset turistov. Ob sobotah in nedeljah jo bo za silo oskrboval Nace Slatnar od Sv. Ambroža, v katerega spremstvu se koča tudi lahko med tednom poseča. Odejo in provijant naj si vsak turist seboj prinese. Pristopnina je določena za člane SPD na 10 Din za osebo in dan, za nečlane na 30 Din za osebo in dan. Ključ od koče ima spravljen Nace Slatnar pri Sv. Ambrožu. Cojzova koča na Korškem sedlu ima primitivno zimsko sobo, ki ni zaklenjena, ravnotako Frischaufov dom na Okrešlju. Kočehova koča na Meliški planini ni zaklenjena in ima tudi drva. Tam se lahko prenoči; odejo in živž mora vsak seboj prnesti. Ključi od obeh koč na Golici se dobe pod že objavljenimi pogoji pri lovcu Dermiču na Planini, ključ od koče na Kamniškem sedlu pa v Kamniški Bistrici. — Osrednji odbor SPD.

Šestdnevno dirkanje v Chicagu. 27. oktobra so otvorili na zimskem dirkališču v Chicagu vrsto šestdnevni tekem v letošnji seziji. 2. novembra so to prvo tekmo končali. Udeležilo se je je poleg prvovrstnih ameriških in avstralskih dirkačev tudi več Italijanov, Belgijcev in en Holanec. Pričakovali so, da bodo zmagali pari, ki so bili pri ameriških šestdnevnihih tekmah že tolikrat uspešni: Egg-Grenda, Madden-Mac Namarra, Kockler-Lawence in Hanley-Stockholm. A ni bilo tako. Kmalu so bili v ospredju pari, ki jim niso prej pripisali nobenega uspeha. Šest dni je 144 ur, in že po 50. uri je bil na čelu Walthour mlajši, sin nekdanjega najboljšega ameriškega vztrajnostnega dirkača Boba Walthourja. Njegov sodrič je bil Horan. Takrat sta imela že 1510 kilometrov za seboj in sta bila dosegla 183 točk. Žilavo sta držala svojo pozicijo, na koncu petega dne sta bila drugim za eno rundo naprej in sta imela 342 točk. Še zadnja ura je bila zelo vznemirjajoča; Amerikanca Taylor-Deckerck sta z izrednim naporom predirkala razen prvega para vse tekmece in sta si priborila drugo mesto. Končni zaključek je bil tale: 1. Walthour-Horan, 2. Taylor-Deckerck, 3. Giorgetti-Stokelynk (Giorgetti je Italijan in se je odlikoval zlasti zadnji dan, Stokelynk je Holanec), 4. Egg-Grenda itd. Zmagovalni par je predirkal v teh šestih dneh 4018.064 kilometrov. Tudi v Evropi prirejajo take tekme in bomo o njih poročali. Bob Walthour je pravzaprav Nemec Walthor, a se je v Ameriki brž amerikaniziral.

Za adventno in božično dobo priporoča

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA

cerkvenim zborom sledeče skladbe:

Faist, 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. 20 Din, gl. po 4 Din. (Vsebuje tudi božične pesmi.)

Foerster, 12 raznih cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. 12 Din. (Vsebuje tudi adventne in božične pesmi.)

Grum, Adventne pesmi za mešani zbor. Part. 10 Din, gl. po 4 Din.

Grum, Odpevanja pri lavretanskih litanijah. 16 Din.

Hladnik, Dva božična slavošpeva za solo, zbor in orgle. Part. 12 Din.

Kimovec, Rihar renatus, za mešani zbor. Part. 24 Din, gl. po 8 Din. (Vsebuje tudi božične pesmi.)

Hladnik, Božične predigre za orgle, 12 Din.

Premrl, Slava Bogu v višavi. 10 božični. pesmi za mešani zbor, solo in orgle. Part. 24 D. gl. po 6 Din. (Krasni napevi; spadajo med najlepše slovenske božične pesmi.)

Premrl-Sattner, Dve božičnici. Dvoglasna ženska zbora s klavirjem, 10 Din. (Zelo primerne skladbe za božične prireditve.)

Sattner, 2 božični pesmi za solo, zbor in orgle, 12 Din. (Krasna napeva.)

Gospodarstvo.

Skok rente za vojno škodo.

27. novembra 1924.

Včerajšnja notacija ljubljanske borze za 2 in pol odstotno državno rento za vojno škodo je znašala 120 (denar) in se je danes povzpela na 128 (denar). Iz teh notacij je razvidno, da je postal ta papir predmet velikega povpraševanja.

Razlogov za ta dvig v zadnjih dneh navajajo več.

Blizajoče se izplačilo kupona je začelo delovati na tečaj tega danes po celi državi razširjenega papirja. Do tega izplačila, ki se bo vršilo 1. februarja prihodnjega leta, nas ločijo komaj trije meseci. Danes se more kupiti ta papir, čigar nominale znaša 1000 Din, za 1300 Din, za prvi kupon v mesecu februarju 1925 pa se izplača 25 Din, kar pomeni pravzaprav obrestovanje približno 19 odstotkov letno. Posebno pa z ozirom na to, da ker se more pravzaprav dobiti za par mesecev 19 odstotkov, pomenja izredno visoko obrestovanje — približno štirikrat večje kakor navadno.

To je tudi glavni razlog za to, da se je tudi inozemstvo začelo vedno bolj zanimati za ta naš spekulacijski papir. Zato so tudi dobili tuzemski zavodi naloge iz inozemstva, posebno z Dunaja in iz Milana za kupovanje tega papirja.

Gotovo je tudi, da se bo tečaj vedno večal, v kolikor bolj se bo približeval dan izplačila kupona. Ta papir se bo amortiziral po nominalni vrednosti. V proračunu za 1924—25 je tudi vsota 123,5 milijona dinarjev za obrestovanje amortizacije in za 188 dobitkov te rente. Skupna vsota v prometu se nahajajoče rente cenijo na 4,6 milijarde dinarjev, po drugih celo 6 milijard dinarjev.

Ravnokar poročajo tudi iz Beograda, da je ministristvo za trgovino in industrijo odobrilo pravila reparacijske banke, katere kapital je razdeljen v 100.000 delnic po nominalno 180 Din. Ustanovni stroški znašajo na delnico 20 Din. Namesto vplačila 200 Din za delnico te banke se bo pa tudi lahko plačalo eno obveznico te državne rente za vojno škodo, katere nominale znaša 1000 Din.

Za povzdigo tujskega prometa.

V ministristvu trgovine in industrije se je pričela dne 24. t. m. enketa, koje naloga je povzdigniti naš tujski promet, ki je važna panoga našega narodnega gospodarstva. Na dnevnem redu enake, ki bo trajala več dni, so sledeča vprašanja: 1. Obrtni zakon z ozirom na našo hotelsko industrijo. 2. Državna in komunalna politika z ozirom na pospeševanje hotelske industrije s sodelovanjem zasebnikov. 3. Kataster hotelov, dosedanje delo in spopolnitev v bodočnosti. 4. Zakon o kopaliskih odborih. 5. Olajšave v letošnjem letu glede vidiranja potnih listov, policijske kontrole. 6. Propaganda, reklama in informacije potom konzulatov v inozemstvu, potom potniških informacijskih pisarn v inozemstvu in doma, potom časopisja in razstav doma in na tujem. 7. Tujski promet v letošnjem letu. 8. Razvoj turisticke s posebnim ozirom na Češkoslovaško. 9. Naša prometna politika z ozirom na prevoz potnikov in turistov na železnicah, pa-

robrodih in avtomobilih; dalje graditev novih železnic in ureditev modernih postaj; vprašanje voznih redov in splošne tarifne politike. 10. Carinsko postopanje pri pregledu potnikov na obmejnih postajah. 11. Državna in komunalna politika z ozirom na razne potrebe turisticke. 12. Boj proti pretiranim cenam. 13. Centralni internacionalni turistični odbor. 14. Vprašanje jugoslovanskega turing-kluba.

g Konkurz. O imovini Josipa Slejka, mizarja v Zg. Šiški je razglašen konkurz.

g Poravnalno postopanje. O imovini Josipa Kolarica st., mizarkega mojstra v Mariboru, se je uvedlo poravnalno postopanje.

g Obšni zbor. Termotehnični zavodi, d. d. v Račjem pri Mariboru, 17. decembra 1924.

g Likvidacija. Nabavljaka zadruga drž. uslužbencev in upokojujencev v Črnomlju se je razdružila in prešla v likvidacijo.

g Prisilna poravnava izven konkurza. Ekonomika revija »Bankarstvo« je dosedaj objavila o tem predmetu zanimive razprave izpod peresa dr. Iva Politea, dr. Hugona Werka ter dr. Vidana O. Blagojevića. Sedaj je izšla najnovejša, aktualna studija dr. Radivoja Waltera, enega izmed najboljših hrvatskih pravnikov pod naslovom »Prinudna nagoda izvan stečaja de lege lata i de lege ferenda«. Cena ji je 25 Din ter se dobiva pri upravi »Bankarstva« v Zagrebu, Maravska ul. 30.

g Maksimiranje obrestne mere po Narodni banki. Ker so se ljubljanski in zagrebški denarni zavodi izjavili za nameravano regulacijo obrestne mere po Narodni banki, se je Narodna banka odločila uplivati na belgrajsko denarne zavode, ki to odklanjajo. Nar. banka bo najbrže svojo namero izvršila kljub odporu belgrajskih bank.

g Kovanje drobiža. Na podlagi sklepa ministristvskega sveta bo razpisana za kovanje drobiža dražba. Kovalo bi se 50 milijonov kosov po pol dinarja, 75 milijonov kosov po dinar ter 50 milijonov kosov po dva dinarja, skupno za 200 milijonov dinarjev. Kovinska zmes iz katere se bo koval drobiž, mora vsebovati 25 odstotkov čistega niklja ter 75 odstotkov čistega bakra. Pogoji bodo objavljeni v »Sl. Novinah«. Ponudbe bo sprejemale od 1. do 15. decembra t. l. generalni inspektorat ministristva financ. Prvenstvo bodo imele one firme, ki bodo nudile najboljše plačilne pogoje.

g Nacionalni paviljoni na dunajskem vzorčnem velesejmu. Uprava dunajskega vzorčnega velesejma je sklenila dovoliti zidavo posebnih, tako zvanih »nacionalnih« paviljonov, v katerih bi se izložili vsi produkti dotične države. Paviljoni bi bili v bližini Rotunde. Za vsak paviljon je odredeno največ 300 kvadratnih metrov. Tozadevni interesi naj se obrnejo na upravo dunajskega vzorčnega velesejma, Dunaj VIII, Museumstrasse 1.

g Obtok bankovcev v Češkoslovaški. Na dan 23. novembra t. l. je znašal obtok bankovcev v Češkoslovaški po izkazu bančnega urada finančnega ministristva 8005 milijonov češkoslovaških kron, kar pomeni napram prejšnjemu izkazu z dne 15. novembra zmanjšanje za 198 milijonov češkoslovaških kron. Dopustna je bila po zadnjem izkazu višina obtoka v znesku 11.050 milijonov češkoslovaških

kron; faktični obtok je zaostajal za dopustnim za 3046 milijonov češkoslovaških kron.

g Izvoz železa iz Češkoslovaške. V teku meseca oktobra t. l. je Češkoslovaška izvozila 24.000 ton železa in železnih izdelkov v vrednosti 72,4 milijone češkoslovaških kron, napram 28.000 tonam v vrednosti 91,3 milijone češkoslovaških kron v mesecu septembru t. l. Položaj na češkoslovaškem trgu železa je neizpremenjen. Trgovina je mirna, izvoz nikakor ne oživet.

g Ogrska zunanja trgovina. V teku prvih devetih mesecev t. l. je Mažarska uvozila blaga v vrednosti 947 in pol milijona zlatih kron napram 645 in pol milijona v istem razdobju lanskega leta. Izvoz je v prvih treh tromesečjih t. l. dosegel 846 in pol milijona zlatih kron napram 541 milijonom v istem razdobju lanskega leta. Iz teh podatkov je razvidno, da znaša pasivnost ogrske zunanje trgovine 101 milijon zlatih kron in sicer v prvih devetih mesecih t. l., med tem ko je v prvih devetih mesecih lanskega leta bila 104 milijone zlatih kron.

g Produkcija petroleja v Romuniji. Produkcijo petroleja v Romuniji v teku meseca oktobra t. l. cenijo na 165.000 ton.

g Produkcija premoga v Poruhju. V mesecu oktobru t. l. se je nakopalo v Poruhju 9.265.000 ton črnega premoga ter proizvelo 1.815.000 ton koks in 301.000 briketov. Povprečna dnevna produkcija v mesecu oktobru t. l. je znašala 343.000 ton, v mesecu oktobru lanskega leta 328.000 ton ter v mesecu oktobru zadnjega predvojne leta (1913) 356 tisoč ton.

Borze.

27. novembra 1924.

DENAR.

Zagreb. Zudimpešta 0.093 do 0.095, Italija 297,5 do 300,5 (297,25 do 300,25), London 318,10 do 321,10 (318,25 do 321,25), Newyork 68,20 do 69,20 (68 do 69), Pariz 364 do 369 (362,5 do 367,5), Praga 205,60 do 208,60 (206,70 do 208,70), Dunaj 0.0962 do 0.0982 (0.0963 do 0.0983), Curih 1328 do 1338 (1327,5 do 1337,5), efektivni dolarji 67,375 do 68,375 (67,13 do 68,13). Tendence jako rezervirane; blaga je bilo malo, pa tudi povpraševanje je bilo majhno.

Curih. Belgrad 7,50 (7,575), Pešta 0.00695 (0.00695), Berlin 1,234 (1,235), Italija 22,48 (22,42), London 24,01 (23,97), Newyork 518 (518), Pariz 27,50 (27,20), Praga 15,55 (15,55), Dunaj 0.0073 (0.0073), Bukarešt 2,70 (2,65), Sofija 3,80 (3,775).

Dunaj. Devize: Belgrad 1031, Kodanj 12,480, London 328,500, Milan 3072, Newyork 70,935, Pariz 3772, Varšava 13,600. Valute: dolarji 70,460, angleški funt 326,900, francoski frank 3790, lira 3040, dinar 1025, češkoslovaška krona 2114.

Praga. Devize: Lira 147,50, Zagreb 49,35, Pariz 180,25, London 157,175, Newyork 33,90.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 2 in pol odstotna državna renta za vojno škodo 128 (denar), Celjska posojilnica d. d., Celje 210 do 220, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 220 (denar), Merkantilna banka, Kočevje 125 (denar), Prva hrvatska štedionica, Zagreb 904 (denar), Strojne tovarne in livarne, Ljubljana 130—150, Združene papirnice Vevče 120 (blago), »Split«,

anon. družba za cement Portland, Split 1650 do 1660, »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb 62,50 (blago), 4 in pol odstotne kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 90 (blago).

Zagreb. Hrvatska eskomptna banka, Zagreb 107 do 108, Hrv. slav. zem. hipot. banka, Zagreb 101 do 102, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 217,50 do 221, Prva hrvatska štedionica, Zagreb 900, Slavenska banka, Zagreb 85, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 85 do 90, Hrv. slav. d. d. za ind. šečera, Osijek 820 do 835, Guttman 792,50, Slavonija 76, Trboveljska premogokopna dr., Ljubljana 468 do 470, 7 odstotno drž. inv. posojilo 66 do 66,50, vojna odškodnina 130—135.

Dunaj. Živnostenska banka 818.000, Alpin 398.000, Greinitz 160.000, Kranjska industrijska družba 900.000, Trboveljska družba 489.000, Hrvatska eskomptna banka 109.000, Leykam 195.000, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 57.500, Guttman 720.000, Mundus 950.000, Slavonija 79.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Bordonali, smreka ali jelka, 1,50 m do 6 m, 30-30—50-50, razen nagnosti vse napake dopustne, fco meja 415; jesenovci plosi brez grč od 3 m dolžine, od 30—110 mm debeline, la blago, fco meja 1250; brusni les od 1—3 m dolžine, od 10 do 19 cm premera, fco nakladalna postaja 1 vag., 220, meja 225, zaklj. 220; hrastovi plosi, I. in II. vrsta, od 3 m dolžine naprej, 100-75 mm, fco meja 1400; deske 18 mm, I., II., III., fco Ljubljana 580; hrastovi bouls, 27 mm debeline, od 3—5 m dolžine, brez grč, ravni, fco nakladalna postaja 1300; jelovi držaji za metle, močni, okrogli, 1 m dolžine, za 100 komadov, fco nakladalna postaja 1 vag., 50, 54, zaklj. 50. — Zito in poljski pridelki: pšenica domača, fco Ljubljana 405; pšenica bačka, par. Ljubljana 450; koruza srbska, 5 odstotna bele, par. Belgrad 187,50; oves bački, par. Ljubljana 340; laneno seme, fco Ljubljana 700; otrobi srednje debeli, fco gor. postaja 225. — Stročnice, sadje: fižol ribničan, orig. fco Ljubljana 430; fižol ribničan, očiščen, b-n, fco Postojna trans. 525; fižol prepeličar, orig. fco Ljubljana 495; fižol prepeličar, očiščen, b-n, fco Postojna trans. 590; fižol mandalon, orig., fco Ljubljana 390; fižol mandalon, očiščen, b-n, fco Postojna trans. 490; fižol rjav, orig., fco Ljubljana 410.

Novi Sad. Pšenica 390, srbska 335, koruza 182,50, moka »0« 580, otrobi 170. Položaj neizpremenjen.

Izpred sodišča.

Razne sodbe. Radi nespodobnega obnašanja proti otrokom je bil obsojen Jože Povirk po domače Goskov doma iz Bače, sedaj v Kanderšah, na 3 mesece težke ječe, tako da si bo ta nerodni starec, ki se je zagovarjal s pijanostjo, dobro zapomnil, kako se ima obnašati napram nedolžni deci. — Sprisa sta se dva sejmarja na sejmišču v Mokronogu in sicer zaradi sejskega prostora. Ker sta oba precej vročkrvna, ni ostalo pri besedah, marveč sta se tudi dejansko spoprijela. Po dolgem prigovarjanju sta se možakarja pred tukajšnjim okrajnim sodnikom za žaljive poravnala, eden pa je bil obsojen v uporabo izredne milosti radi telesne poškodbe na 10 Din globe ali 12 ur zapora in bo moral plačati za to sodbo še 50 Din takse. Za ostale stroške pa sta se pobotala, da pla-

Jutranja zvezda.

Napisa H. Rider Haggard. Iz angleščine prevel Peter M. Černigoj.

(Dalje.)

23

»Pri bogovih!« je vzkliknila Tui. »Preden bom vladala tri leta, bom dala vsa memfidska vrata pretopiti v kuhinjske lonce in njih kapitane bom poslala v puščavo v rudokope. Ne, take grožnje so neumnost; nočem groziti, marveč bom udarila, kadar pride čas. Sedaj še ni prišel. Ali morem govoriti s Faraonom?«

»Ne, kraljica. Vstal je že in sprejema memfidske velikaše ter obravnava zadeve. Spodnje dežele s svetovalci, da potem odrine k slovesnosti, kjer bo položil temeljni kamen za tempelj, in ti ga boš spremljala. Tudi zdrav je — nocoj pa bomo zvedeli kaj več. Daj, naj ti položim krono na glavo, da bodo ti memfidski psi videli, kdo jim je kraljica.«

Slovesnost je bila zelo utrudljiva. Najprej so se peljali na vozovih skozi natlačene, kričeče ulice. Faraon in Abi sta se vozila v prvem vozu, v drugem pa Tui, spremljana po Abijeve najstarejši hčeri, okroglooki gospe, ki je bila znatno starejša od kraljice. Nato se je vršilo opravilo Amenovih duhovnikov, pri katerem je morala Neter-Tui kot Amenova hči in velika duhovnica načelovati ob posvetitvi templja v čast temu bogu. V temelj so položili majhne darivne posode, primere rokodelskega orodja in prstan, ki si ga je faraon snel z roke in v katerem je bilo urezano njegovo kraljevsko ime; te predmete so blagoslovili in zidarji so jih položili v dolbine, pripravljene zanje, nato pa so postavili nanje dva velikanska vogelna kamna, ki sta jih za večno pokrila, na kar sta faraon in Neter-Tui, Amenova Jutranja zvezda, zdru-

žena vladarja Egipta, izjavila, da je temelj dobro in resnično položen.

Nato so stavbeniki, ki so izvršili obrise, razložili načrt templja in prejeli od faraona darove, ko pa je to bilo končano, so se začele poldan je slavnosti in govori.

Ko je slednjič vse bilo pri kraju, se je dolgi sprevod vrnil po drugi poti k Sekhetinu svetišču, kjer je faraon stanoval; v pekočem solncu je bila to zelo naporna pot, ker se je vila ob neskončno dolgem memfidskem obzidju in so se ustavljali pred svetilišči vseh bogov ter je faraon moral vsakemu žrtvovati. Tudi potem se ni mogel odpočiti, čeprav je bil truden, zakaj v zunanjem dvorišču starega templja sta bila postavljena prestola in tamkaj sedel sta kralj in Tui morala sprejemati prošnje do solnčnega zahoda in soditi, ali pa odlagati predložene zadeve do nadaljnjega razmisleka.

Ko se je slednjič končalo in je faraon izmučen vstal s prestola, je njegov brat Abi, ki ga ves ta čas ni zapustil, izjavil, da ima tudi on zasebno prošnjo. Šli so torej v notranje dvorišče, ki je bilo nekdanje svetilišče, in zopet sedli; razen pisarjev so bili tamkaj samo faraon, kraljica, nekaj svetovavcev, Mermes, kapitan straže, in nekaj žen iz kraljevega spremstva, med njimi Asti, kraljična dojilja, in Meritra, faraonova dvorna ljubljanka. Z Abijem je bil njegov zvezdoslovec Kaku, njegova dva najstarejša sinova, nekaj visokih uradnikov njegove vlade ter visoki duhovniki memfidskih templjev in mogočni poglavarji rodov v puščavi.

»Česa me hočeš prositi, brat moj?« je vprašal faraon, ko so zaprli vrata.

»Veliko prošnjo imam, vašno veličanstvo,« je odgovoril princ in se je vrgel na tla. »Zaradi sreče Egipta in tvoje lastne sreče in zaradi moje sreče, ki se vama kla-

njam kot vdan podložnik, te prosim, da jo blagohotno uslišiš.« Potem se je vrvaval in je rekel počasi: »Stopil sem pred tebe, da te poprosim roke slavne kraljice Neter-Tue, Amenove hčere.«

Faraon ga je debelo pogledal, Tui pa, ki je dobro vedela, kaj se pripravlja, je obrnila glavo v stran in je vprašala svetovavca, ki je stal blizu nje, ali je že kdaj v zgodovini države egipčanske kraljica poročila svojega strica.

Svetovavec, ki je slovel zaradi svojega zgodovinskega znanja, je odgovoril, da se ta trenotek ne more spomniti nobenega takega primera.

»Potemtakem se zdi,« je odgovorila Tui hladno, še vedno obrnjena k njemu, »da bi ne bilo modro, če bi ustvarili nov primer, po katerem bi se druge mlade ženske kraljevega rodu morale ravnati.«

Faraon je ujel nekaj teh besed, dočim ni Abi ničesar slišal, ker je Tui govorila tiho, in je razmišljal, kako bi se rešil z drege.

»Kraljica Neter-Tui sedi ob mojem boku, je moja sovladarica v državi, njena volja je moja volja in kar ona ukrene, bom skoraj gotovo poirdil tudi jaz. Govori rajši z njo,« je rekel.

Abi se je torej obrnil h kraljici, položil roke na srce, se poklonil, jo gledal in začel:

»Goreča ljubezen do tvojega veličanstva me nagiba —«

»Prosim te, stric moj,« ga je prekinila Tui, »popravi svoje besede, ki bi se morale glasiti: 'Goreča ljubezen do prestola in oblasti tvojega preodličnega veličanstva me nagiba,' in tako dalje.«

Tedaj se je Abiju zmračilo čelo, vsi drugi pa so se nasmehnil s faraonom in zvezdoslovcem Kakujem vred. Nanovo je

začel svoj govor, toda tako zmedeno, da ga je Tui koj ustavila vdrug in rekla:

»Saj nisem gluha, plemeniti princ, stric moj. Slišala sem besede, ki si jih govoril faraonu, in razumela njih pomembnost. Vprašala sem celo že za svet tega le našega svetovavca, učenega pravoslovca, ali bi zveza, ki jo ti predlagaš, bila zakonita, in on je razsodil proti tebi.«

Abi je svetlo pogledal svetovavca, ponižnega, zaprašenega, starega moža, ki je prebil vse svoje življenje med zavoji in kronikami.

»Naj mi tvoje veličanstvo oprost,« je vzkliknil jurist s tenkim, razburjenim glasom, »rekel sem samo, da se ne spominjam nobene take poroke, čeprav se mi zdi, da je nekoč neka kraljica vzela svojega nečaka za sina, in da je le-ta kasneje postal faraon.«

»To je ista stvar, prijatelj,« je odgovorila Tui sladko, »zakaj česar se nihče ne spominja v dolgi zgodovini Egipta, mora biti protizakonito. Pa če me hoče moj stric vzeti za hčer, mu bom seveda hvaležna, čeprav bodo njegovi pravni dediči nemara manj zadovoljni. O tem se da razpravljati.«

Abi, ki je začel, da se kraljica igra z njim, se je razjezil.

»Stavil sem tvojemu veličanstvu jasno vprašanje,« je rekel, »in bi morda bil vreden jasnega odgovora. Kakor vsakdo dobro ve, o kraljici je čas, da se poročiš, in jaz sem se ti ponudil za soproga. Res je sicer, da sem malo starejši od tebe —«

»Katerega leta je bil princ Abi rojen? Istega, kakor ti, si rekel?« je vprašala Tui z očitnim namenom, starega in učenega svetovavca, ki je nato izginil za prestolom in se ni prikazal več.

čata vsak svoje. — Snopsala sta, pa sta se sprla. Bilo je v Šiški. In potegnil je eden igralcev iz mize denar in je hotel igrati zaključiti. To pa seveda ni bilo všeč soigralcu in skočila sta si v lase. Pograbil je eden kozarec in je udaril nasprotnika po glavi. Vmešal pa se je še en «kibic» in je tudi dejansko pomagal. Pri obravnavi sta si igralca segla v roke in sta se za žaljivke poravnala, za poškodbe pa je poravnava izključena, in je bil obsojen eden igralcev na 12 ur zapora, — kibic pa, ki se ni držal starega pravila «kibic molči!» je dobil za svojo pre-naglajeno vneto 24 ur zapora.

Darovi.
Prispevki k »Dinarskemu dnevu« Jugoslovenske Matice. (Nadaljevanje.) 1. Podružnice: Ptuj 1626; Konjice 973.25; Kozje 25; Rakek-Planina 2562.65; Braslovče - Polzela 2100; Domžale-Radomlje 3116.25; Moravče 1210; Trebnje 400; Sv. Peter pod Sv. Goro 150; Radovljica 945; Voklo 88.50; Dobrna 370. 2. Šolska vodstva: Škalski Cirkovec 25; Velika Nedelja 303.35; Dragatuš 60; Kramarovi 32.20; Dol. Lendava (V. razred) 10; Vrčice pri Semiču 40; Semič 150; Bračna vas 50; Mengeš 51.25; Homec 122.50; Vel. Podlog 64;

Podgorje 13; Sv. Ožbald 15; Pišina 317.25; Zalog pri Komendi 52; Srdica 25; Šmihel 22.75; Preloka 32.25; Sv. Križ pri Mariboru 196; Sv. Lovrenc na Dravskem polju 100; Rajhenburg 190; Dol. Nemška vas 275.25. 3. Župni uradi: M. D. v Polju 5; Smartno ob Paki 200. 4. Zupanstva: Bohinjska Bistrica 351.75. 5. Društva: Bralno društvo »Naprejek« Sv. Barbara v Halozah 90; Bralno društvo Svetinje 142; »Sokol« Guštanj 286.15; »Orel« Sv. Jurij ob Ščavnici 112. 6. Zasebniki: skupaj 10 Din.

Meteorološko poročilo.					
Ljubljana 306 m n. m. viš.					
Normalna barometrska višina 736 mm.					
Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Pažnja: razlika v C	Nebo, vetrovi	Padavine v mm
26./11. 21 h	737.6	3.0	0.4	obl. j.	0.0
27./11. 7 h	737.4	2.1	0.5	obl. —	
27./11. 14 h	737.6	3.6	0.7	obl. j. z.	

Prodajam
NOV VOZ z diro, na peresih, oljate osi, srednje močan, pripraven posebno za trgovce. — Mihael RIHTAR, trgovec, Dob pri Domžalah.

Trg. podjetje v Ljubljani potrebuje za takojšnjo nabavo 3000 komadov

božičnih dreves
razne velikosti. — Cenj. ponudbe s ceno na upravo lista pod: »Božično drevo«.

Iščem pletilko
z lastnim strojem za nožavice. Istotam se oddaja dela na dom. — Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 7420.

Pozor!
Na »Figovčevem« dvorišču prodajam po konkurenčni ceni BUKOVO OGLJE na drobno in debelo, gorenjsko žimo in morsko TRAVO. — M. ČERMELJ. 7470

Lokal v katerem je že bila stara trgovina, v lepem trgu, se odda v najem kakemu samcu pod ugodnimi pogoji. — Naslov v upravi lista pod šte. 7444.

V nedeljo 20. novembra ob 14. uri se bo prodajal v Smartnem ob Savi

INVENTAR
za zeljarno
med drugim KADI, SODI ter dobro ohranjena mostna TEHTNICA. — Obenem se prodaja večja množina stavbenega KAMNA. 7448

Prodaja se na promet. kraju

gostilna
- s posestvom -
tik drž. ceste, pol ure od Kamnika in postaje. Kraj je primeren tudi za večja podjetja. Cena zelo ugodna. — Poizve se pri lastniku v Podgorju šte. 86. 7468

Ljubi Bog je nocoj ob 6 rešil zemeljskega trpljenja, nadlog in težav ter poklical k Sebi za drugimi našimi dragimi našega ljubega očeta, starega očeta, strica in svaka

Jožefa Kremžarja

v 81. letu starosti, previdenega s sv. zakramenti in udanega v voljo božjo.

Pogreb bo v soboto 29. t. m. ob 2 popoldne iz Jugoslovenske tiskarne, Poljanski nasip 2.

Vse, ki ste našega dobrega očeta poznali in radi imeli, prosimo: Molite za pokojnikovo dušo!

V Ljubljani, 27. novembra 1924.

Franc Kremžar, sin. — Marjan in Francek, vnuka. — Katar Poglajen, roj. Kremžar, sestra.

KUHARICA išče mesta, kjer bi samo kuhala. — Ponudbe upravi lista pod: »Kuhanje«.

ORLOVSKI KROJ
(surka in hlače), še malo nošen in dobro ohranjen, srednjevelik (165 cm), se prodaja za 500 Din. — Ponudbe na upravo lista pod »Kroj 7460«.

Iščem DRUŽABNIKA
(družabnico) s 100 — 150.000 Din za brezkonkurenčno trg. podjetje v Mariboru ali Celju. Znamo priložiti. Vpraša se v upravi »Slovenca« pod »TRGOVINA« šte. 7473.

PERJE
kokoške, račje, gosje in gosji puh, oddaja vsako množino po zmerni ceni trdka

E. Vajda, Čakovec

Jelka
zada parketu in linoleju najvišji blisk pri otroško lahkem delu.

MERAKL
barve, črnila, lake, kit, emalje, žopice in zamaženo čisti firnež najbolje kakovosti nudi

Medić-Zankl družba z o. z.

Maribor Ljubljana Novi Sad
podružnica centrala skladišče

Tovarne
Ljubljana — Medvode.

„Vinaria“ delniška družba v Ptuju
vinogradnikov
priporoča vinskim trgovcem in gostilničarjem svojo bogato zalogo

izbornih haloških in ljutomerskih vin
po zelo ugodnih cenah.

VOLNA

najbolja kakor tudi vse vrste svile za šivanje in za vezenje ter razne potrebščine za vezenje in pletenje dobite edino pri

Ferdo Schwarz i drug

Tel. br. 2—58 ZAGREB Ilca 45

Oddelček na malo in veliko!

Podružnica: Jurčišćeva 12 Tel. 6—34

V boj za srečo!

Večje posestvo s hišama ki jih kaže slika za Din 100 —
dobi lastnik naše srečke, ki ga bo zadel žreb.
Cela srečka Din 100 —.

Cetrinska srečka Din 25 —. — Desetinska srečka Din 10 —.

Pri cetrinskih srečkah igrajo štiri, pri desetinskih deset oseb na jedno številko. — Zadane žreb cetrinsko ali desetinsko srečko, vrši se med štirimi oziroma desetimi posetniki dobika ponovno žrebanje, ako se isti v teku 14 dni med sabo z dobitkom ne spravijo. Izžebanih števil 2000. — Dan žrebanja se naznani po časopisih takoj, ko bodo srečke razprodane. — Srečke razpošilja »Prostovoljno gasilno društvo v Strnišču pri Ptuj«, proti naprej vpošiljati zneska za srečko ter Din 3 — za priporočeno pošiljatev. — Iščejo se povsod prodajalci srečk!

Najboljša reklama
so inserati v »Slovencu«

Najboljši angleški premog
(7800 kalorij) in

prima koks (en gros)

Dvakrat izdatnejši od domačega premoga. — Po najnižjih cenah takoj dobavljiv. — Naročila in pojasnila

ing. A. Štebi, Ljubljana, Dunajska c. 1a.

„POSAVINA“ umetni mlin, SISAK

notira svojo prvovredno banatsko moko po sledečih cenah brez obveze:

Og	0	2	6	7	posije
6.10	6.05	5.50	4.60	3.50	2.—

po 100 kg, uključivo vreče — kolodvor Sisak.

Izšel je

ZIMSKI VOZNI RED
z najnovjšo spremembo

VSEBINA: I. Splošni del. — II. Železniški vozni red. — III. Početni (poštni) vozni red. — IV. Parobrodni vozni red. — V. Seznam postaj. — VI. Kurzna karta.

Cena samo 10 — Din. Naročila sprejema

ZVEZNA TISKARNA IN KNJIGARNA V LJUBLJANI

Najprimernejše
Miklavžev darilo
dobite v umetniškem ateljeju za narodne in moderne vezenine

Božene Kopačeve
v Kranju

Cenik zastojl! Cenik zastojl!

Srečke

1/1	1/2	1/4
80 —	40 —	20 —

državne klasne loterije.

Žrebanje
12. in 13.
januarja

Dobitki preko
39,000.000 Din
v gotovem novcu brez odbitka v največji izbiri pri glavni kolekturi

bančnega kom. društva

A. Rein i drug
Zagreb.

NAZNANILO!

P. n. občinstvu naznanjam, da otvorim v nedeljo, dne 30. novembra v lastnem paviljonu, na vogalu Aleksandrove ceste in Bethovnovne ulice na novo opremljen in moderno urejen

cvetlični salon.

P. n. občinstvo zasiguram, da bom isto postregel v popolno zadovoljstvo ter se priporočam za izdelovanje šopkov in vencev ter sploh vseh v to stroko spadajočih aranžmajev po najnovejši obliki. V zalogi imam vedno sveže cvetje, žalne in za razne prireditve primerne trakove.

Cene zmerni! Postrežba točna!

Za cenjena naročila se priporoča

VIKTOR KORSIKA.

Damski klobuki
nakiteni, od 100 do 150 Din, baržunasti nakiteni od 200 do 300 Din, velour svileni po 200 Din. Oglejte si izložbo!

HORVAT,
modistka — Stari trg.

Nudim vpletke (kile) lasne obročke, darvanje las z Orel! Hena, **M. PODKRAJŠEK** frizer za dame in gospode

1 Ingersol zračni kompresor
še dobro ohranjen,

3 stari veliki parni kotli,
Priprava za jamsko vrtanje
v globočino do 150 metrov,

Parne sesalke (Dampfpumpen)
ne kompletno, kakor tudi drugo

različno železje,
je po vsaki ugodni ceni na prodaj.

Dopise se prosi nasloviti na

„Železo“, vratar, hotel „Europa“ Celje.